Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера денз • ШОАТТА, 12 ноябрь, 1977 шу. • № 135. (5802). • Мах 2 кеп.

ЦIЕЧА МАЙДАН ТIА ГIА БОАХ ОКТЯБРО

1977 ШЕРА 7 НОЯБРЕ ХИННА ТIЕМА ПАРАДИ

МОСКВАН КЪАХЬЕГАМХОЙ ВИКАЛИЙ ДЕМОНСТРАЦИИ

Цу дега кхача гIертаж кховзткъа шера никъ баьб мехко. Дунен тIа эгара хьалхарча социалистически пачхьалкхан къаькъагIа хилар къовсама, хIамиа хьакхоллара, коталон зама. ХIаьта тахан, шиъ эгара доккхагIа дола цIей деддеча хана, советски халкъо доккхел а деш ловзу: вай котдаьлар. Котдаьлар революце баррикадашка, граждански тIема уизарча шерашка, хьалхарча пятилеткай дIайхача шерашка. Котдаьлар Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема тохнамашка.

Тхьаь итт шу совгIа ха а вай машара хьалашка даха. Коммунистически парте кулгаллеча Советски Союзега цIаккха а хиннаш хIаиз миссел йоккха экономически Iилма-техническа потенциал, революци яь доккхараш кхоачашдара хIана миссел дьтонаш хиннадаш.

Тахнарра цIей деддеча дийнахьа планета тIарча дог-уйла цIена мел барий уйла Москвагахьа, цуи дегага — Цlеча майдангахьа ерзаьй я. Дагалохарда вайна цIей деддеча демонстрацей летописашра мугIараш.

1918 шера 7 ноябрь — революце хьалхара шу дьяшиц. «Сатоссаш сомайоал Москва. Массе а районашкара центрагахьа дIайолалу доккхаш «Интернационал» а долаш, байракхаш яхьаш йоагIа оркестрашлакха ловаласоди. Цьхьар эггара хьалхара халкъа цIей, цуна юкъе дакъа лоцар берригача гражданаша, бартболча дезале вIашагIкхийттача пролетариато а интеллигенце а».

1927 шера 7 ноябрь — индустриализаце цакъа тIа баьиноб мохк. «Майдан тIа гIоллe боагIар кустараш, пригородни совхозашкара болхлой, батракаш. Цар яхьар «Индустриализацегарен мнаннокаш долчи ахархой болхамий кооперироннегарен — социализмага» яха лозунг.

1937 шера 7 ноябрь — шоллагIа пятилетка чакхйоала шу. Демонстраце арабаьннача москвичаша дахьача транспаранташа дувцар социализм хьалъена мехко доахача толамех: «Хьаьй хьалхара гусеничи тракторIа», «Волжски хий каналла цу гIолла Москве кхаьчад»

1947 шера 7 ноябрь — тIемо яь ховлаш тоеш боал мохк. Октябра лу рапорт: «ТIом хьалехьа хиннача боарамга кхаьчай промышленность!»

1957 шера 7 ноябрь — «Колоннашта тIа гIолла сигала урагIа йохийт космически зама хьайийлача Лаьттан искусственни спутника макет».

1967 шера 7 ноябрь — «Сийлахь-боккхача революце шоллагIа ах баь шу дIадоладалд советски халкъо, мохк экономически социальни дегIабоалабара керда хан-юкъ хьа а силаш».

ХIаьта хIана 1977 шера 7 ноябрь.

Шe майда. Хьалйиза я трибунаш. Тахан укхаза ба эггара сийлахьа бола хьаьший — Коммунистически парте ветеранаш, Советий Iаьдал доаккхача революционни къовсамашка дакъа лаьцараш. Парте а халкъа а цIерагIа революционни цIей деддеча деношка царна чIоагIа баркал аьлар новкъоста Л. И. Брежнева.

Трибунаш тIа — СССР-ен РСФСР-ен Лакхехьарча Советий депутаташ, Советски Союзея Социалистически Къахьегамен Турпалаш, производстве хьалхе лелараши новатораш, Iилмани культуран гIорбаьнна деятелаш Подмосковьера къахьегамхой.

Советски махана доккха цIей дездеча декъа лаиа Цlеча майдан тIа яьхкай вошей долча социалистически мехкашкара партийно-правительственни делегацеш, коммунистически, болхлой, къаман-демократически, социалистически а социал-демократически а партей делегацеш, дегIаухача мехкий делегацеш, дунен халкъашта юкъерча демократически къаман прогрессивни общественни объединеней а организацей а делегацеш. Укхаза я дипломатически корпус.

Кремлевски куранташ тIа итт сахьат доладаш латт. Майдан тIа гIоараш детт. «Ура!», «Даькъала хилда Октябрь!», «Сийле хийла КПСС!». «Коммунистически парте ленински Центральни Комитета — сийле!» яхаш хьахоз. Коммунистически парте а Советски правительства а кулгалхоийа моаршал хетта москвичаши столица хьаьший ба уж.

Мавзолея центральни трибуна тIа хьалтIаболл новкъостий Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков.

Мавзолея трибуна тIа ба Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар деддеча баькха Болгарски коммунистически парте ЦК Хьалхара секретарь, НРБ Пачхьалкхен совета Председатель Тодор Живков, БКП ЦК Политбюро член, НРБ Министрий Совета Председатель Станко Тодоров. ВСРП ЦК Хьалхара секретарь Янош Кадар. ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Министрий Совета Председатель Дьерадь Лазар, Вьетнама Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь Ле Зуан, Германе Социалистически единни парте ЦК Генеральни секретарь, ГДР Пачхьалкхен совета Председатель Эрих Хонеккер, СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатель Вилли Штоф, Корея Къахьегама парте ЦК Политкомитета член, КНДР Центральни халкъа комитета секретарь Лим Чун Чу, Куба Коммунистически парте ЦК шоллагIа секретарь, Пачхьалкхен советан Министрий Советен Председатела хьалхара заместитель, Куба Республика Революционни герзашцарча низий министр Рауль Кастро Рус, Лаоса Халкъа-Революционни парте ЦК Генеральни секретарь, ЛНДР Премьер-Министр Кейсон Фомвихан, Монгольски Халкъа-Революционни парте ЦК Хьалхара секретарь, МНР Сийлахь-йоккхача Халкъа хурала Президиума Председатель Юмжагийн Цеденбал, Польски вIашагIкхийттача болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь Эдвард Терек, ПОРП ЦК Политбюро член, ПНР Госсовета Председатель Генрих Яблоньский, ПНР Министрий Совета Председатель Петр Ярошевич, Румыни коммунистически парте ЦК Политисполкома член, СРР правительства Премьер-Министр Маня Мэнеску, Чехословаке Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, ЧССР Президент Густав Гусак, КПЧ ЦК Президиума член, ЧССР правительства Председатель Любомир Штроугал, Югославе коммунистий Союза ЦК Президиума член, СФРЮ Президиума член Владимир Бакарич.

Трибуна тIа ва Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар деддеча вена Финляндски Республика Президент Урхо Калева Кекконен.

IуйрIийна 10 сахьат даьлла. Спасски наIарашкара хьайийлача машинаца араваьл КПСС ЦК Политбюро член, СССР оборона министр Советски Союза Маршал Д. Ф. Устинов. Ленина орден делаеча Московски тIема округа бIухой командующи эскара инарала В. Л. Говорова дойна рапорт тIа а ийце бIухошта юхе гIолла цар цIей даькъала дувцаш чакхволл министр. Низ бола «Ура!» дек майдан тIа.

БIухошка хьежа ваьнначуа тIехьагIа СССР оборона министр В. И. Ленина Мавзолея трибуна тIа хьалтIа а ваьле къамаьл ду.

Новкъоста Д. Ф. УСТИНОВА къамаьл

Новкъостий Советски Герзашцарча Низий бIухой!

Новкъостий Сийлахь-боккхача Октябра, граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкен тIемий ветеранаш!

Советски Союза къахьегамхой!

Тха хьамсара доазол дахьара хьаьший!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, Советски правительства цIерагIа а пер тIадиллларагIа а шуга моаршал лу аз. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце кхоьзткъа шу туза дерригача халкъа цIей даькъала а дувц.

Кхоьзткъа шу даьвйд Владимир Ильич Ленин керте латтача Коммунистически парте хьалхдецца Росси болхлойи ахархойи буржуазно-помещикий строй йохаяра пIенхаштта гIайтта а из хьалакъаь а, коталонца социалистически революци чакхъьяьккха, дуне, массе а тайпара революционни эргадаккхара юкъиг дIайолаь, капитализмагара социализмага довлара зама хьийийла.

Лоацачча исторически юкъагIа къовсанен коталонца сийлахьа никъ чакхбаьккхаб Советски Союза халкъаша. Цар сийлеица лайнад вай мехка тIа мел дена тохкамаш, вахаре дерригача доакъошка Iалаьмате йоккхий эргалонаш яьй, СССР-е хьаьлый дегIаенача социализма общество.

Советий мехка карагIдаьнна сийлахь-доккхий хIамаш дIачIоагIдьд сийлахьча юбилейна хьалхагIа тIайийцача СССР кердача Конституце тIа, новкъоста Леонид Ильич Брежнева ма-аллара, из я Советски пачхьалкхе дегIаахара дерригача кхоьзткъа шера мел даьр дизза чулоаца итог, Октябра дIаххайкаь алеищ. Ле-

кака весметаш толаме кхочашдеш хилар тешавеш хьагойта хIама.

Массе оагIорахьера, йийша а йийца керда Конституци тIайийцача вай дерригача халкъо Коммунистически партена гонахьа айкха кхотталонне а доалаш боарам боаьшаш чIоагIа хьахьдоал цун ленински никъ. КПСС Центральни Комитета, ЦК Политбюро, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела, Ленина гIулакх тешшаме дIахо хьочуй, машарам социальни прогрессан тIехьарча гIорваьннача къовсамхочо Леонид Ильич Брежнева ше кIаьд на лушн беркатен тьегабкъьа. Парте кулгал а деш Советски Союза къахьегамхоша творчески дьйнарe кхоачашдьо КПСС XXV съезда исторически решенеш, итталагIча пятилетка Iалаьмате йоккхий планаш.

Сиха а тешаме а дегIаух вай промышленность. Юрташкара къахьегамхой сийлеица чакхбаьлар хьувкъама тIехьа лоаттабьча атта боацача къовсамах. ДIахо дегIаух Iилмен культурен. ХIара шу массаза доал тоалу советски наьха нахара хьали культура боарамь. Болхлой класса, колхозни ахархой, халкъа интеллигенце цхьоагIо, вай мехкарча дерригача къаьмий вародностийи доттагIал, советски общества дерригача ноахалашта юкъера цхьоагIо йохаргIоацаш я. Дунен халкъашта юкъера Советски Союза сий а алиния а теттара а чIоагIа лакхъеннай.

Октябра 60 шу дизар вайца цхьана дезау социалистически содружества дерригача халкъаш, капиталистически мехкий болхлой классо, къамаькортамукъален тIехьарча къовсамхоша, дерригача хьалха даттача адамаша.

Советски Союза Коммунистически парте хьыкъалерча ленински политика, социалистически содружества мехкаша цхьана гIуйкхаш чакхдаро, машар хьалтталча дерригача мехкаша хьанаре къовсам лоаттабаро йиш хилийтар дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьбеча прогресс хилийта, машари халкъий кхерамзлен оIоагIъяйта.

Машар тIехьара ленински никъ чакх я бохаш, вай Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон вежараш долча мехкаша цхьана цIеххашта юхатетт кхерамзленнен халкъаша оIаши цхьана гIулакхаш лелалдари духьалонаш уттае, гера Iоаьс гIерта, «пийлача тIема» хьисапе социалистически мехкашта духьала мостагIала пропагандистски кампани лелае гIерта империалистически гIоараш.

Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон дерригIа чакхбоах машара тIехьара, дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбара, гера дIадаккхара тIехьара къовсам. Цунна цхьаьна цар ле мел деза хIама ду мехка оборона дIахо а чIоагIъяра. Коммунистически парте йоакхо ярах, советски халкъо турпала къахьегарах вай Эскарген Флотаген я башха-дика тIема техникен герзаш. Цхьаккха а вай машара нахара тIакхоада лоарзIаергвоначa тайпара я Советски Союза оборонни потенциал. Социалистически Даьхе тешшаме лорар. МоллагIа агрессор цу сахьате юхатохаргволаш даиш кийча хилар шоай сийлахьа декхар лерхI СССР Герзашцарча Низаша.

Варшавски Договора вежарешка доача мехкашкарча эскарий деналерча цхьан строе а долаш СССР Герзашцара Низаш массаза а кийча да социализмана карагIдьяннараш лораде, шоай патриотически интернациональни декхар доаггIача тайпара кхоачашде.

Даькъала хилда Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце кхоьзткъа шу дизар!

Даькъала хилда турпала советски халкъа цун денал дола Герзашцара Низаш!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — советски общественна кулгалдечен лостам гелачен низа!

Ура!

ЦIаькха а майдан тIа гIолла дек кхозза эала низ бола «Ура!» Йоккхийча топаша салют ду. Своднi тIема оркестро Советски Союза Гимн йоакх.

БIухой торжественни марш дIайолаю Московски тIема-музыкальни школа барабанщикий фанфаристий колонна.

Майдан тIа я маьмецакий колонни. Хьалха яхь 1945 шера эшаньча рейхстага тIа егIа Коталон байракх. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема шерашка Коммунистически парте кулгал а деш советски халкъой цун Герзашцарча Низашен эшайир гитлеровски Германии цун сателлиташи, сийлеица кхоачашдир шоай интернациональни декхар.

Трибунаш тIа латтараша чIоагIа гIоараш деттаж тIадайар Даьхен кортамукъален парагIатон баььнце лоаттибаьй тIем тIа къьстта белгалдаьннача соединеней, полкъой, кемай байракхаш. Царех цIараяр — халкъен цун Герзашцарча Низийн сийлахьа реликаш.

Мехка керттерча майдан тIа гIолла байракхаш дIаяхьа лакха сийле кхаьчар сийлахьча карауло 1-ча къьсттача рота бIухошкеч РСФСР Лакхехьарча Совета цIерагIча Московски Лакхерча общевойсковой командни училища курсантийн.

Коталон Байракх яь тIемен политически кийчон отличника, мугIарерча Назаров Сергея. Цунна уллув беттара даьхе турпаш а доалаш боагIа ассистенташ Рудевский Валерий, Шпилевий Александр. Уж а ба отличникаш, комсомольски активисташ.

Знаменщикаштa тIехьа боагIа тIема академешка деша баьгIараш. МоллагIча минуте Коммунистически парте тIатехаьрах уж кийча ба Даьхе, цун пачхьалкхен хьашташ лораде гIоатта.

Мавзолейна хьалхашка чакхбовл М. В. Фрунзе, В. И. Ленина, Ф. Э. Дзержинске, Советски Союза Маршала Р. Я. Малиновске, В. В. Куйбышева, Советски Союза Маршала С. К. Тимошенко, Ю. А. Гагарина, профессора Н. Е. Жуковске цIерагIча тIема академешка деша баьгIараш.

Шe седкъа тIалатта хIайсигала беса байракх яхаш боагIа Ленински комсомола цIерагIча хии кIал лелача Ленинградски Лакхерча тIема-форда училище дешаш бараш.

БIубенна кор доаллаш боагIа парашютисташ - десантникаш. Октябра юбилея сийна тIанйица дияна социалистически декхараш дизза кхоачашдаьд цу гвардейски даькъа бIухоша. Десантникашта тIехьа боагIа Моссовета цIерагIча Московски Лакхерча пограничии командии училища курсанташ. Шe вIашагIъеллача укх шоазтъе ахьь шера пограничии бIухошта офицерски кадраш кийчьяра даькъе шийна тIаальа декхараш кийчдеш хьайоагIа из.

Шеча майдан тIа я Шеча байракхя орден делаеча Черноморски флота форда пехота полк. Цун личии составо дехар тIайийцадар «ТIема-Форда Флоте дикагIйола форда пехота полк» яха цIи яккха аьнна, хIаьта из цо толаме кхоачаш а ду. 1977 шера дерригa дешара тIема декхараш тIехакен дикан оценкаш йоахаш кхоачашдаьа цо.

Майдан тIа гIолла боагIа Ф. Э. Дзержинске цIерагIча дивизе салтийн эскараши. Царна тIехьа ба Московски суворовски тIема училище дешаш бараш, Ленинградера нахимовцаш.

Цхьаькха колонна — тIема дешара заведенеех эггара къаьнагIа яр — РСФСР Лакхехьарча Совета цIерагIча Московски Лакхера общевойсковой командии училища. Из вIашагIъеллай 1917 шера В. И. Ленина указанегIа вIашагIтеха хиннача хьалхарча революционни пулеметни школа ларда тIа. 1977 шера къоначa эпсарий бIаьлагIа выпуск хиннай цига.

ТIема оркестро майда мукъайоалийт. ДIайолалу тIема техника марш. Бронетранспортерашца йоагIа М. И. Калинина цIерагIча Таманска гвардейски мотострелкови дивизе подразделенеш. Сийлахьа тIема никъ баьб соединене, цун полкашец подразделенешен тIом баьб фронта дукхача участкашка, хIаьна массаза а гвардейски хьисапе шоай дIакхараш кхоачаш а даьд. Хьацаре къахьегарца параде дакъа лаиа сийлахьа бокъо яккхай таманцаша. Советски Герзашцарча Низашка хьалда латта соединени яха цIи яккхара тIехьа къовсам дIаболабьеча дивизе Советий Мехка 60 шу дизар чьагIакхоачаш рапорт делар тIемен политически кийчо ера шийна карагIдаьннарех.

Шеча майдан тIа йоал десанта тIема машинаш. ХIинзаргIа ниъ болча герзаш Iалашъяь уж.

Майдан тIа я Кантемировски танкови гвардейски дивизе колонна. ГIоргыьнпача соединене дукхагIдолча доакъошен подразделенешен толаме чакхдаьккхал дешара шу. Октябра юбилейна даха ма-доаггIара накъладахара гIайна социалистически декхараш.

Массаза а доккхал зайташ дегаш урагтталеши чакхъювл артиллеристий марш. Хьанар дола къахьегамхой а герз кхоссара башха-дика гонаячаш а болча цар массаза тьаьгайт шоаш Даьхена чIоагIа мутIахьа болга, тIема декхара тешаме болга.

ТIом чакхбаьннача укх тхьаь итт шера массехказа хийцай Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен тIема техника. Iилманен производстванея кертIа карагIдаьннарий дарда тIа эргайоахаш тоаьй из. Тахан Эскарен Флотаген я эггара толашагIа йола техника, цу даькъе тайп-тайпарча гIулакхашта лаьрхIа ракеташ.

Майдан тIа я ПВО бIуна ракеташ. МоллагIа заоттам латте я, дийнахь я буса а лораю цар Даьхен сигале. ПВО бIухой доалахьа я управлении ракетий автоматизированни комплексаш, истребителаш-перехватчикаш, вай хаара радиолокационии техника. ТIема ракетни техника цхьадола тайпаш параде дакъа лоаташ да. ПВО бIуна ба опыт йола командирашин инженераш, тайп-тайпара гоналлаш йола теттара гавла мастераш.

ТIема техника марш чакхйоалаш йоагIа гIашлой бIухой

(Чиьстедоалар 2-ча агIо тIа).

Съездий Кремлевски Двореце цIей дездеш хьаьший тIаэцар

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето 7 ноябре съездий Кремлевски Двореце Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарца хьаьший тIайийцар.

Цига бар новкъостий Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков.

Царца цхьана президиуме — Советски Союзе юбилей деддеча яьхкача социалистически мехкий партийно-правительственни делегацешта керте латтараш, коммунистически болхлойи партей делегацей кулгалхой. Укхаза ва Финляндие Президент У. К. Кекконен а.

Хьаьший тIаэцача бар КПСС ЦК членаши членала кандидаташи, КПСС Центральни ревизионни комиссе членаш, парте ветеранаш, СССР-и РСФСР-и Лакхехьарча Советий депутаташ, СССР министраш, военачальникаш, промышленностен юрта боахамен хьалхалаттараш, Iилман культуран деятелаш, СССР летчикаш-космонавташ, советски общественноста викалаш, Цlеча майдан тIа хиннача тIема параде дакъа лаьцараш.

Цига бар Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара цIей деддеча дакъа лаьцараш — къаман-демократически, социалистически, социал-демократически партей, дегIадоагIача мехкий партийно-правительственни пачхьалкхейн делегацей, дунен халкъашта юкъерча демократически къамани прогрессивни общественни объединеней организацей делегацей викалаш.

Зале нитта бар Москве аккредитованни бола доазол дехьарча пачхьалкхений восолаш, духовенства викалаш, советски кхыча мехкийн журналисташ.

Хьаьший тIайийцача къамаьл дир КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева.

Новкъоста Л. И. БРЕЖНЕВА къамаьл

Деза новкъостий!

Хьамсара доазол дехьара хьаьший!

Хьамсара дипломатически корпуса членаш!

Мукъаьба сона тхо чIоагIа гIаддахача дийнахьа, Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиннача Советски пачхьалкхе хьыхкедзам 60 шу дузача дийнахьа шуга массанега а дег гIара моаршал латтa. (ТIоараш тох).

(Чиьстедоалар 2-ча агIо тIа).

РЕСПУБЛИКА МВД БОЛХЛОШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Правопорядоки социалистически законности чIоагIдеча балха тIа дика хIамаш карагIдувларахи Советски милице 60 шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамота дойла:

Алиев Лема Асхабовича — НГIАССР МВД уголовни розыска вокхагIволча инспектора.

Албасов Салаха Селимсултановича — Ножай-Юртовски РОВД паспортни истола начальника.

Бейтельгиреев Мисирпашана — Гудермесски горисполкома чурра ведомственни доаццачa хан отделене начальника.

Горнушкин Владимир Алексеевича — НГIАССР МВД следственни отдела следователа.

Петрушин Александр Ивановича — НГIАССР МВД следственни отдела следователа.

Пантелеев Евгений Ивановича — НГIАССР МВД следственни отдела начальника.

Тонконогов Иван Ивановича — НГIАССР МВД ведомственни доацача хан начальника.

Цороев Сейд-Ахмеда — Ачхой-Мартановски РОВД милиционера.

Эльмурзаев Лока Азамовича — НГIАССР МВД кажкъашка хьожача дивизиона вокхагIволча инспектора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 4 ноябрь.

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ ВЕТЕРАНАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Социалистически законность чIоагIдеча дика хIамаш карагIдувларах, республика МВД органашка дукхача шерашшеи беркатен болх барахи Советски милице кховзткъа шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамота дойла:

Дымпер Адам Феликсовича — персональни пенсионера.

Дормидонтов Степан Григорьевича — пенсионера.

Межиев Ахмет Алхастовича — пенсионера.

Ханиев Iаддала Мухьмада — пенсионера.

Экиев Дзоарбика Махьмада — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 27 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ ЮРИСТА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Республике правопорядоки социалистически законности чIоагIдеча дика хIамаш карагIдувларах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика заслуженни юриста сийлен цIи лойла.

Албогачиев Асхьаба Iадсалама — Назрановски райисполкома чурча гIулакхий отдела начальника заместитела.

Горданов Мажита Бахьаудина — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда члена.

Петрова Инна Алексеевна — НГIАССР МВД следственни отдела къаьстта лоархIаме долча дешай вокхагIволча следователа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 4 ноябрь.

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ 60 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЯЬ ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

10 ноябре Грозне Лермонтова цIерагIча театре хилар Советски милице 60 шу дизара хетаяь торжественни собрани.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. В. Власова обкома бюро, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиумен Министрий Советен цIерагIа республика милице болхлой дег тIара даькъала байцар сийлахьча юбилейни, правопорядоки социалистически законности дIахо а чIоагIдара цар шоай низаши хьинара кхоачаргдоацилгах тешаш хилар дIа а аьлар.

Юбилярашка дIайха моаршал делар партийни, советски общественни организацей, къахьегамхой коллективий викалаша.

Доклад йир Нохч-ГIалгIай АССР чурча гIулакхий министра А. Ф. Вуйа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова милице ветераний группаней республики чурча гIулакхий болхлоштен дIаелар Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни юриста цIераш яларах дола дипломаши.

ДЕГ ТIАРА ВIАШАГIКХЕТАР

Самардийнахьа КПСС Нохч-ГIалгIай обкоме тIайийцар КПСС ЦК-рча Лакхехьарча партийни школе шиъ бетта йолча курсашка дешаш болча Польски Халкъа Республика кулгалдеча партийни болхлой группа. Цунна керте латт Польски вIашагIкхийттача болхлой парте Радомски воеводски комитета секретарь Ю. Тобиаш.

Польски доттагIий вайцига баьхкаб республикера партийно-политически болхамеи бола бовза.

Парте областной комитета хьалхарча секретара А. В. Власова хьаьшашта йовзийтар КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш парте обкома беча балха стили методаши.

КПСС обкома секретара М. О. Булургенова дийцар СССР кердача Конституце проект юкъата республике чакх миита даькхар, из болх беш партийни организацеша лелаьяча формаеи методеи. Къамаьлаш деча дакъа лаьцар КПСС обкома шоллагIча секретара М. Ш. Биматгиреева, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова, КПСС обкома секретараша М. А. Дорохова, Л. Д. Магомадова, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. И. Семенова, республика кулгалдеча кхыча болхлоша.

Къамаьл чакхдьлар безамеча хьале. Цул тIехьагIа хьаьший хьежар городе. Грозне керттерча майдан тIа цар зизаш дехкар Коммунистически парти Советски пачхьалкхен хьяьча В. И. Ленина памятника хьалхашка.

Польски доттагIий хилар СССР 50 шу дизара цIерагIча химически заводе. «Грознефтеоргсинтез» объединене генеральни директора Л. И. Шилова, завода директора Ю. Н. Казова, объединенеи заводеи парткомий секретараша В. Л. Семеновеи В. И. Савиней хьаьшашта довзийтар грозненски химикий сийлен гIулакхаш, партийни комитетий болх, коллективаш дегIаяхкара социальни планаш кхоачам миита ю дийцар. Хьаьший хьежар завода цехашка, цул тIехьагIа чилар завода профилакторе. ДIахо йодача хана уж хургба гор. Грозне предприятешкей партийни комитеташкей, мехкдаьтта промыслашка, Наурски, Веденски, Ачхой-Мартановски районий боахамашка, хьожаргба республика хоаача моттигашка.

Беза польски хьаьший вайнига бахкар дика хеташ, цIенна дег тIара лов вайна Нохч-ГIалгIайчере йоаккхаш йола ха цар деташ хьесташ хилар.

ЯхалагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета ялхагIа сесси хьехлааргхилара

ЯхалагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета ялхагIа сесси хьехларгья 1977 шера 16 ноябре IуйрIийна 10 сахьат даьлча КПСС обкома политически дешара ЦIагIа.

Депутаташта регистраци ергья 1977 шера 15 ноябре IуйрIийна 9 сахьат даьлча деиз сайрийна 8 сахьат каллалца Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумен (Комсомольски улица, 112, 4-гIа этаж, № 101 йола цIа), 1977 шера 16 ноябре IуйрIийна 8 сахьат даьлча деиз политически дешара ЦIагIен.

ЦlЕЧА МАЙДАН ТlА ГlА БОАХ ОКТЯБРО

(Чистедоалар. Доладур 1-ча оагlо тlа).

оперативно – тактически ракетай колонна.

Боарам боаццаш халкъа, хьамсарча Коммунистически партена мутlахьа бола Эскарей Флотей советски бlухой даим кийча ба Даьхе, еррига социалистически содружество лораe гlоьтта.

Майдан тlа марш ех: трибунашта хьалхаца гlолла чакхйоал сводни тlема оркестр.

Бlухой торжественни марш чакхъялийнаб.

Цlейа майдан тlа боал цlе костюмаш тlаювха байракхашк вымпелаши бе йоадка кагий нахи мехкарийи. Дlайолалу цlейна хетаяь манифестаци.

— «Даькъала хийла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци — XX бlаьшерен керттера событи, адамлена капитализмагара социализмага довлара дерригдунен-исторически гlола тохар дlадоладалар!» — кхайкхоа трибуна тlира. Цунна жоп луш кхоазза «Ура!» оал.

Исторически музея оагlорахьара хьайоагlа В. И. Ленина портрет тlалатта машина. Цунна уллув а матросаш, салтий, болхлой-цlе гвардейцаш тlаболла грузовикаш. Манифестаце доакъашхоша В. И. Ленина Мавзолей тlа зезаш lодахк.

Майдан тlа боагlераша цlена байракхех вlашагlдохк КПСС яха алапаш. Манифестаце дакъа лоацараша лакха айдаь даь КПСС ЦК Политбюро члений портреташ.

Хьагучайовл машинаш. Царех цхьайне тlа да КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя новкъоста Л. И. Брежнева фотопортрет, КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совето РСФСР Лакхехьарча Совето цхьана яьча торжественни заседанье доклада тlара мугlараш, вокх машинаш тlа да дисадие тlаьйцача «Советски халкъега» дяьча кхайкаралех «Дунен деррисача мехкий халкъашка, парламенташка, правительствашка» даьча кхайкаралех фотокопеш.

Майдан юкъе я гоахьа союзни республикай гербаш йола СССР йоккха алюминированни Герб. Манифестанташа дlаюха йоаржаьча байракхаш тlа союзни республикай халкъий меттала «Даькъала хийла СССР Конституци!» аьнна яздаь да.

Цlеча майдан тlа да СССР халкъий къаман костюмаш тlаювха бераш. Цар партен правительствен кулгалхошта лу зезаши цlе банташи.

Майдан тlа я Москвая — турпала-города, къахьегамхочун-города байракх. Цунна уллув я Коммунистически парте ветераний — революце доакъашхой, Советски Союзен Социалистически Къахьегамен Турпалий, производства хьалха латтарий новаторийн колонна. Цар яхь московски предприятей байракхаш. Дlайолалу цlейна хетаяь столица къахьегамхой викалий демонстраци.

Цlе банташ ехка демонстраце арабьяннаб Владимир Ильича цlерагlа завода электромашинаш ераш. Традицегlа эзай хьалхара корсамаш пар ехкар В. И. Ленина памятника юххе. Укх шера юбилей езаьаь ильичевцаш: итт шу хьалхагlа ЭВИ яхача дикагlа йолча электродвигателашта мехка эггара хьалхарчарца елар паччахьалкхен дикала Знак. Сийлахь Знак тlалатта хьалхара двигатель СССР революце «Музее латт хlанз. Хlанз предприятех арахеп 60 тайпара хlана яц аьнна эггара дикагlйола электрически машина.

«Дерригa — болхлошта, дерригa — къахьегамхошта!» — Сийлахь - боккхача Октябра хьалхара шу дуззаш заводе шо къамаьл деш уж дешаш аьлар В. И. Ленина.

— Тха вахара закон хиина дlаэттад Ильича уж дешаш, — дувц керттерча механика В. В. Пикунова. Токарь волаш белха венав из заводе. кlаьта тахан — кеттерча специалистех цаl ва. ЭВИ дешаш ва хlара кхоллагlвар: иштта да хано дlадехар.

«ЗИЛ» объединене цlейна лувча рапорта тlа йоал: кийчъяьй ЗИЛ-169 яхача автомобила опытни образец. Ма-тара яц из цхьан хана заводо арахецаш хинначa АМО-на. Цу тайпара эггара хьалхара итт машина Москвая улицашка араьлар 1924 шера 7 ноябре. Цар тlе яр «Бохлочо-дас хьаю капитализмага ца хиннача тайпара йола автопромышленность» яха лозунг. АМО заводах тахан хиннай илхайтта филиал чуйоагlа ЗИЛ объединени. Хlара 106 секунд массаза йоал цун керттерча конвейер тlара арайоал башха-дика автомобиль. Цlей хьатlакхоачаш планал совгlа арахийцай 1020 грузовик.

Кхесташ йола подшипник — Цхьовлагlча паччахьалкхен подшипниковни завода символ. Дакм дlахьалхашкахьа ахарца массаза я белгалйовлаш хиннай хьалхарча пятилетке хьаьнча предприятe коллектив. Дунен практике духхьешха укхаза хьайир дуккхача тайпара подшипникаш арахеца автоматически цех. СЭВ членаша-мехкаша цхьана лелача lилма-техническ программашка тlевжжа, москвахоша шоаш из разработкаш дог рьаза я долаш дlател ВНР-ерча, ГДР-ерча, ПНР-ерча, кхыча социалистически мехкашкарча шоай коллегашка.

Колоннаца дихь керда рапорташ керда лозунгаш. «Юбилейни вахта хьинаре чакхъяккха!», «Улув цхьаккха тlехьа мусар ма-хилийта!», «Эффективностех дикалех пятилеткана — тlехника оборудовани» — иштта я «Красный пролетарий» яхача завода болхлойн специалистийн девиз. Вай мехкарча хlара кхоалагlа токарь цу маркех йолча станок тlа боли бу.

Станокаш ерий колоннаца ва СССР Паччахьалкхен преме двупеат шлифовщик коммунист В. В. Маняни — краснопролетарий йоккхачa династе да. Юкъера дlалаьрхlаьча Маяничгlар заводе болх бу кхо бlаьшу гаргга да. Цу династе ба болхлой, мастераш, технологаш, конструкторaш.

Станокаш елга — индустриальни Москвая керттерча специальностех цаl. Хlара бетта столице хьаю цхьа эзари ах эзари совгlа станоки автоматически линеш ялт комплекти гарга. Царех дуккагlа яраш арахеп СССР 50 шу дизара цlерагlа заводо. Коллективо демонстраце ехача транспаранта тlа аьнна: заводо шу доладелча деш арахийца оборудоване ккобергба эзар совгlаца производствeнна болхлочун къахьегам.

Революце романтически символ — цlе гвоздикаш ехай демонстраце краснопресненцаша. Йоагаш йола цlа, — район эмблема. Цо сийрдайоал граждански тlем гlа болхача бlухой батальоний юкъмараш, денал долла Пресня Сийлахь-боккхача Дай-мехка тlем тlа сий даькхарий юкъмараш. Уж хиннар 45 эзар. Тlехь вурийттех хиннаб Советски Союза Турпал. Таьле я дозий па кхобеш къайлайгда краснопресненцаша. «Красная Пресня» яхача заводо арахецаш хиннай гlоръюнна «Катюшаш». «Трехгоркас» фронтана тlебухка гlирe беш хиннаб. Флагмана лоаттабаь тlом Октябра тlехьа лоаттабаь тlом бар.

Октябрь котбаллехьа Пресне 35 коммунист мара вацар. Тахан хlара вильагlа вола болх бер хlана вах хьина КПСС член ва. Вай заман хьалха латтача класса — болхлой класса революционни хьинар цlайна чулоацаш йолча Коммунистически партех хиннай 16 миллион 200 эзари сиг юкъебоагlаш йола денал дола йоккха отряд. Советски ниха боккхача безамца тlайийцай СССР керда Конституци, цу тlа КПСС советски обществана кулгалдун лостам телех низ ба, цун политически система, паччахьалкхен общественни организацей дог да аьнна хьахкайдадьа. «Коммунистически партена — сийле!» — цlогlарч детт демонстранташа.

Мартенашкара арабоагlа ала свина хеталу «Серпа Молотен» завода металлургашта бе йоккха цlе байракхилгаш. 1250 болхло ва пятилетка кхоалагlча шерe чотах къаьлеташ.

Байракхашта, транспаранташта, художественни панношта юкъе гу дуккхача хана лелз йоаззаш йола «Компрессор», «Фрезер», «Борец», «Большевичка», «Рот-Фронт», «Манометр» яха цlераш. Шаьха бlарг тlеотт СССР алюминированни картана Москвера массe мlимгашка дlадолх алеп элакараш. Из я «Каучука» продукци дlакхолел «география». Заводa адресатащта юкъе я — Нечерноземья гlишлош. Тольятерен. Набережна Челнашкарен автогигантеш, Байкало-Амурски магистраль, мехкадьттан газови промыслеш.

«Дуьнена — маршар» — цlеча алапашца доагlи да Сокольнически района колонне транспарант. Машарах долча ленински Декретаца хьахиннаб Советски lаьдал. Цаьха сакхеташ чу шовйла къоастаде бии йолаш дац Октябрь, машар, къахьегам.

Колоннаш тlа гуш да КПСС ЦК октябрьски тlаькъхамаш. Парте кхайкарал ду советски халкъага, планета тlерча догуйла цlена мел ярашка. Цунах гу кердача дунеш юкъар дlайолалучa Октябра идеяш Парте тlакхетамаш исторе эггара белхтоаххамечa хана де дезарий программ хиннай.

«Дерригa нихаш тlададхайта вай турпала Цlе Эскара вай сийлахь Цlе Флота хьалхацара! Халкъа дерригa нихаш тlадерзаe новетагlа вохавара!» 1941 шерарча октябрьски лозунгашлерча цу тlаьхьехао советски нах гlоаттабир фашизмах Даьхе лорарa.

«Сикагlа орзаергья вай тlемо пь чоннаш! Юхеметта я оттаергья, хьяд я ергья керда фусамаш, школашк больницаш, фабрикаши электростанцеши, тахтaш заводаш!» — 1945 шера бaь октябрьски тlаьхьеха.

Сийлахь-боккхача Октябра кхоьтта шу лузача дийнахьа парте дlакхайкаду массе хlамал котъяллаш йола марксизма-ленинизма идеш толар, общества керттера идеи чlоагlъю, керда патриотически хlамаш карагlдуьлара советски нахьа деташ урачиттаду. Дlайхача мозршиль дешаш кхайкаду классагlа болча вежаралла, пролетарски интернационализма байракх кlал мел латтарашие, машара, демократена, къамий кортамукъаленна тlехьа мел бериаккa.

Маршe я «Пластик» яхача lилма-производствении объединене колонна. Цlей хьатlакхоачаш предприятe хаьал тьалха кхоачашьаьа Кубана мелиораторий доккха заказ.

Майдан тlа гуш ба боккха, лоцун саина лела ва. Кхии демонстрантий бе доаха. Йоагlа Тимирязевски район. Котьъялнай советски аре эргаихкара, беррига юрта боахам эргабаккхe товбарах йола ленински идеяш. Парте аграрни политика бакьонехе тенний колхозно-совхозни строй. Октябра шерашка шоза дукхагlа хинна кlамеш дlаьо льатташ. Юртбоахамо продукци арахецара юкъара боарам 4,4-зза алсамбаьлиеб.

Юрта боахам дегlабоалабера дерригача халкъа гlуликха юкъе столице доккха лакъа лапарах дукха мутlераш да Москвае цlейна луча рапорта тlа. К. А. Тимирязева цlерагlча академе коллективо дувц Нечерноземьерча боахамашта ду шефски новкъостал тlе-тlа чlоагlдуш хьарах. Академия яьккха бола дуккагlбераш эргайоаккхаш латтача Россе цу зоне бода бe ух. Столина эггара къоагlча — Железнодорожни района колоннаш ба «Моссельмаш» яхача завода викалаш. Цар доккхал а деш рапорт лу юрта заказаш хийла хьалха кхоачашдарах.

Москва эргайоахачарна, нох коммунистически города ерарца майдан тlа вeпаа Слава орденний эзза кавалер. Октябрьски Революце орден лелаю И. С. Герасимов — № 3 йолча Мосспецтехстрой треста бригадир.

— Сона дукха еза сай профессе, сий деш лелаю болхлочун цlи, — йоах Иван Сергеевича. — Аьлаи эггара хьалха со бержар Баумански районни Совета депутатала. Дерригa низаш тlадохийтаргха аз вай вахара Керттера Закон кхоачашдара.

Цlей тьатlакхоачаш дуккха тираж я йолаш кетштехе араьлар СССР кердача Конституце текст тlайола брошюра. Из сийлен заказ кхоачашдир «Красный пролетарий» яхача типографе.

— Цу тайпара декхараш кхоачашдаро дега салоlам бу, — йоах краснопролетарски колоннаца воагlача печатника А. Г. Соболева. Цунна уллув ва печатник С. В. Ивко, ретушер А. М. Злобин, цеха начальник Р. И. Кунова. Массанена а дагa дар цаl да: из да вайна эзаш дола закон.

Йоагача дамацигашa эзаьо «285» яха цифра. Из да Мосэнерго коллективо даьа шиа рапорт. Советски lаьдала шерашка 285-зза дуккагlа электроэнерги яьккхай цу предприяте. ГОЭЛРО вlовагlа Мосэнергона чуйоагlаш эггара хьалха хьаьрех яр Каширски Шатурски электростанцеш. Тахан дарна иийсе хьаьэггаe дуккха волжски станцеш. Сибарегlаро гигантийш — Братски, Красноярски, Усть-Илимски ГЭС-аш, цул тlехьара атретат массеэх да хьахагlа болх бе йоалайтта. Россе центререн гаьнарча Чукоткерен атомни станцеш.

Ленински проспектера Цlеча майдан тlа баьхнаб советски lилма викалаш — СССР lилмай Академе институташ. Октябрьски района колоннаца боагlа уж хьета боваарболаш ба шоай «визитни карточках»: космосе урагlа йоахча «Салют» яхача орбитальни lилмай станцея тlехьашкахьа къегаш я «20» яха цифра 20 шу хьалхагlа Сийлахь-боккхача Октябра Даьхенах хиннай космос кабарзаь Даьхе.

Россе Сийлахь-боккха Октябрь балалехьа кхо бlаь гаргга lилмай учреждении хиннай. Тахан хьахэ цхьан Октябрьски районе бlаь гаргга lилмай центр я — академически, отраслевой, проектно-конструкторски, вузаш. Цига болх беш я 150 СССР lилмай Академе боккъонца вола член. цхьа эзари ах эзари lилмай доктор, борхl эзар гаргга lилмай кандидат.

lилмахоштех специалисташтех lилма-технически дакъе керттерча кхачагlдьинарех хилар Къилбасеття волосе шийна тера ялы йоаца рейс яьча «Арктика» яхача атомни ледокола карагlдьалар. «Авророгара» «Арктикага» кхаччалца — уж дешаш да колонна яьхча плакатешта тlа яздь. «Авророгара» «Арктикага» кхаччалца 60 шера хьабена ишта бlаь шерашта нийсса ба.

Эггара хьалхарча октябрьски демонстраце хинираш цецбаьхабар йоккха глобус тlалаттача машинаца хьекача циркa артисташа. Хьалхара гlе боакхаш яр цхьойла советски искусство. Тахан творчески интеллигенци — из писателий, художникий, композиторий, актерий lаьльмате йоккха отряд. Шоаш хестобеча турпалашца оагlох оагlув теха боагlа уж цlей дезде арабаьннa. «Искусство халкъа да» — дlакхайкадьа Сийлахь-боккхача Октябро. Театрийн концертни залаьи кайвараш хьайийлар цо кердача зритеэшта, халкъа шиу талантеш хьагучаьяр. Ноаьалгара ноахалга доалаш, эстафета санна дlахо хьош де сийлахь-вокхача пролетарски писателa Максим Горьке даь васет — искусствам къахьегамен цхьоагlо чlоагlъелга. Цу цхьоагlоно московски писательски организаци чlоагlа йийзай «Трехгоркаца» вахтанговцаш — «Динамоца», художникаш — Владимир Ильича цlерагlча заводаца.

Цlейна хетаьча столични коллективай афишашта юкъе я хlанз хьахолла эзма хьехоаккхаш йола драматурге дикагlа йола произведенеш. Октябра байракхашта кlел майдан тlа гlолла боагlа вай искусства викалаш — лакхача бакъдолчунна гуманизман искусства, дунено цецдаьнна тlаэппача искусство викалаш.

Майдан тlа боал мехка эггара йоккхагlа йолча вуза — Московски университета викалаш. «Советски lаьдала шерашка МГУ кийчваьа лакхера дешар дийша 160 эзар совгlа специалист» — яздаьд транспаранта тlа. Хlанз цу вузе деша вагlа 36 эзар гаргга саг. Из хул революци ялалехьа Москве дешаш мел хиннача студентел дукхагlа. Мехка дерригача халкъий викалаш ба, укхаза кlоарга, дегlаевна социализма общества эшшача тайпара знанеш lомаеш, идейноста, патриотизма, интернационализма школа чакхйоаккхаш. 70 паччахьалкхенера кагий нахи мехкарийи Москвера цlаух МГУ диплом йолаш.

Майдан тlа хьагучайоал геттара дукха байракхаш яьаш боагlа цхьаькха колонна. Уж ба эзараш бола ерригесоюзни студенчески гlишлон отряда викалаш. Укх аьхки гlишлошъеча, заводашкен фабрикашкен, совхозашкен колхозашкен, транспорта тlен бахача наха гlулакх дечех къахьийгар ворхl бlаь эзар саго. Вай мехкарча кагирхоша сийленна дlахо хьаьт боккхагlа болча новкаллий къахьегама эстафета.

Сийлахь-боккхача Октябро 60 шу дизар дерригача халкъо деладо къаьгга хьахьеккхар партен халкъен цхьоагlо чlоагlа хилар, коммунизм хьалхьча обществе политически кулгалдерга ше бе дoалавча къахьегача саги фу карагlдаргда.

Сийлахь-боккхача Октябра байракха тешаме я йолаш шиа исторе хьоватхьe иттлагlча шера чубелар Советий Мохк.

Цlеча майдан тlара репортаж яь ТАСС корреспонденташа.

БАРТ ЦХЬОАГlОНЦА КИЙЧЪЕРГЬЯ ВАЙ БlАЬСТАНГА ТЕХНИКА

Юртбоахама шу чакхдоалаш латт, тlаккха лаьттанца болх беча наьха уйлаш де дезачуйгахьа я. Царна дагадоаллар да пятилетка кхоалагlча шера хургболча хьувкъама хьал. Цун толам, дуккагlча даькъе, юртбоахама техникех, цунах боагllаш бола пайда эцарах, механизаторий квалификацех тийша ба. Цунах ваьнад «Юртбоахама техникех эффективно пайда эцара, из лораелга лакхдара, колхозаши совхозаши механизаторий кадраша lалашъяра а юрта боахаме уж дlачlоагlбалийтара а де дезарех» болча КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен соцам тlа.

Цу соцама гlулакхаш шоай далар дукха а хургболча хьукъама амар lалашдеча шоай бехктохкам боазаш я, Шелковски района колхозийи совхозийи механизатораша, иштта «Сельхозтехника» районни объединене болхлоша хьаллаца лаьрхlад. 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника дика кийчъяра доккхий социалистически декхараш тlаийцача Ставропольски края, Белгородскии, Ивановскии, Владимирски областий механизатораша йолаь инициатива.

* * *

Шелковски района колхозийи совхозийи, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, инженерно-технически болхлоша шоай хиннаьа а лакхача дикална а 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника кийчъяран цунах эффективно пайда эцаран тlаийца

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш а, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарга доагllача бесса накъадахара шерра социалистически яхь йоаржаь я, Шелковски района юртий къахьегамхоша барт цхьоагlонца чакхдоаккх юртбоахама шу.

Юкъарча хьайбашта толаме lан кийчо яра механизатораша lалашъяьй 28 эзар совгlа тонни йол, 1900 тонн гаргга сенаж, 62 эзар тонн силос, кийчъяьд 15500 совгlа тонн витаминни хьоари гранулированни доакъари. Из планови заданел дуккха дукхагlа да.

Хlанз укх сахьате района боахамашка дlахо хьош да гураьа дув ялат дlадуьлга, доакъар lалашделга а кийчделга а, зябь оахилга; тове йолаьй юртбоахама техника, кийчдеш латт бlаьсти ювча культурай фу.

Оаха, механизатораша, дика кхетаду хьатlадоагlача шера хургболча хьукъама лард гураьен lайн йоллилга. Цудухьа района колхозийи совхозийи, «Сельхозтехника» районни объединене болхлоша къаьстта теркам тlабахийтаб шиа хинахьа кхашкара дерригa балхаш чакхдахара, гураьен lайн йоагlа агромероприятеш яра, удобренеш яраьяра, де дезача балхашка техника а механизаторски кадраш а кийчъяра.

Шелковски района колхозийи совхозийи, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника дика кийчъяр дукха Ставропольски края, Белгородскии, Ивановскии, Владимирскии областий къахьегамхоша йолаш инициатива хьа я лоацаш, «Юртбоахама техникех эффективно пайда эцара, из лораелга лакхдара, колхозаши совхозаши механизаторий кадраша lалашъяра а юрта боахаме уж дlачlоагlбалийтара а де дезарех» бола КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен соцам кхоачаш а беш, шоаш тlаьэр декхараш:

— Шиа хинахьен лакхача дикалцех машинно-тракторни парк 1978 шера кхашкарча балхашка кийчъелга lалашде, техникана специализированни технически гlулакх дeлга тоале, машинаьта хинал хьалха списани елга ца хилийтеш уж болх беш леларгйола ха lаьхьелга lалашде;

— 1977 шера йоьалагlча квартала трактораш тоара план 25 декабрга кхоачашде;

— 1978 шера цхьоалагlча январага тоаль кийчъе: 80 процент оахам кийчдеш ялат дlадуьши йола машинаш, ахаш хий детташ йола установкаши насосни станцеши. 75 процент доакъар lалашду техникех 45 процент ялат чуэца комбайнаш;

— 1978 шера цхьоалагlча мартага тракторни парк тоаль яккха, цун технически кийча хилар 95—97 процентаь а кхоачалеш;

— 1978 шера цхьоалагlча мартага еррига оахам кийчдеши ялат дlадуьши йола машинаш, хий детта установкаши насосни станцеши йиза кийча хулийтилга lалашде;

— 1978 шера цхьоалагlча майга еррига ялат чуэца комбайнаш, ялат цlенду машинаш; кхыйола ялат чуэцара техникех кийчъе;

— хьажхlаш чуэцен дуга чуэцен комбайнаш тоаль кийчъелга 1978 шера 1 июнага яйстедаккха;

— еррига доакъар lалашду техника кийча хулийтилга 1978 шера цхьоалагlча апрелага lалашде;

— 1978 шера цхьоалагlча майга 95 процентал кlезигагlа йоацаш мукъ дlаккхухьа автомобильни парки кхыйола транспортни средствашa кийча хулийтилга lалашде;

— 1977 шера ворхlлагlча ноябрга хьайбашта lа дакъара эшшача бесса йиза кийча хилийта: еррига доакъар кийчдеш йола цехаш, доахан детта установкаш, доакъар дlадехьаш йола машинаши механизмаши, хьайбай боахаме далача балхашта яьа механизаци кхыйола средствашa;

— «Сельхозтехника» объединене трактораши комбайнаши товара хилаяха яртйоаца узлаши агрегаташи loaе а, цул на машинаша товеш латташ йоаккха хе кlезигъе а;

— трактораш, автомобилаш, ялат чуэца комбайнаш а кхыйола машинаш а лакхача дикалца тоаелга lалашде, машинаштен механизмаштен технически гlулакх дара система мастерий - наладчиккий специализированни звенош из боах бергболаш эргаьккха тове, иштта гlулакх дара метода тlа 85 процентал кlезигагlа йоацаш машинно-тракторни парк а йоаккхаш;

— техника тоеча дикагlйолча поточни, поточно-узловой а агрегатни а метолагlа болх бе, «Сельхозтехника» системерча специализированни ремонтни предприятеехи lилмани а хьалхалаттача практикана а карагlдаьнарехь пайда а эцаш;

— машинаши механизмаши лоаттае кошнаши моттигаши дlахо хьалъяра мероприятеш кхоачашъе, еррига техника лоаттаелга ГОСТа дlадеххача тайпара вlашlетlехьдаккха;

— кхашкара балхаш сиденнача хана оахама агрегатй болх шин сменагlа белга lалашде, цу гlулакха боахамашкарча курсашка, профтехучилище, «Сельхозтехника» районни объединене низашца 165 механизатор кийчве;

— 1978 шера берригача механизаторех 65 процентал кlезигагlа боацаш цхьоалагlчен шоллагlчен классех бола трактористаш - машинисташи 60 процентал кlезигагlа боацаш шофераши хургболаш механизаторий квалификаци лакхъен керда аттестаци чакхъяккхе;

— хьесамчий болам шерагlа боаржабе. Говзанчий опыт механизаторий къонача кадрашка кхоачийтилга lалашде;

— бlаьсти ялат дlадуьчен юртбоахама культураш чуэцачен Ставропольски края Ипатовски района механизаторий опытагlа ялат дlадера а чуэцара а комплексаш, чуэцара-транспортни отрядаш, звенош вlашагlйохка;

— машинно - тракторни паркага дикагlа болх байта, къахьегама овсарле ялх процентал кlезигагlа йоацаш лаххье.

Оаха, Шелковски района колхозийи совхозийи, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, инженерно-технически болхлоша кхайкарал ду Нохч-Гlалгllай АССР берригача механизатораша, «Сельхозтехника» районни объединенеи болхлошка, 1978 шера дергдолча кхашкарча балхашка техника дика кийчъяра, механизаторски кадраш lомаяра а кийчъяра а социалистически яхьа юкъе бахка тlаьхьехаш. Толаме кхоачашъергья вай иттлагlча пятилетка кхоалагlча шера юртбоахама продукци яккхара а паччахьалкхенга йохкара а планаши тlаийца декхараши!

Социалистически декхараш дийцар а дийна тlаийцад колхозийи совхозийи, «Сельхозтехника» районни объединене механизаторий районни совещание.

Съездий Кремлевски Двореце цlей деэдеш хьаьший тlаэцар

(Чистедоалар. Доладур 1-ча оагlо тlа).

Юбилейни цlейш берригача мехка чакхдаьлар халкъа энтузиазма, къахьегама деналеи патриотически доккхалеи низ бола талгlе санна. Уж шоай бухьага кхьачар тахан, укхаза, къаьнарча Цlеча майдан тlа, хlаьта укх денача вале, парадех демонстрацех дакъа лаьца дукхабараш — къахьегаме хьалхалаттараш, вай партен паччахьалкхени кlи хеза дейтебаш, полководцаш, вай денаьлерча Гlерзашкарча Низий викалаш вай lилмани, культуран, искусствен сийрда седкъий хьагулдешача.

Укх деношка тха халкъ 60 шера хьабенача наькъага юкъахьежаш а кхоанен уйла еш а да. Доккхал де хlама долаш да из — lаьльмате дукха хlамаш даьд дерригача доакъошка. Советски нах тахан цlаккха а ца баьхачул дикагlа бех духовни материальни даькъе. Цуяда цхьана тхона дика бlаргагу кхы я де дезар, тоада дезар фуд, хlаьта из иштта де деза а дерга а хов.

Ленина парте кулгалдеча советски халкъа хьалхашка я сийрдаш къаьгал перспективаш. Сийлахь-доккха халкъ шиа сийлахь-йоккхача кхоаненга додаш да.

Тхона карагlдаьнкараш дагадоаккхараш хьахьекха да дерригача халкъо йийца а йийца къоабалъьча кердача Конституце тlа. Из юкъача деношка къьаьстта чlоагlа хьагойтар тха керттера низ — партен халкъен юхаргйоаца цхьоагlо. Цу цхьоагlонца ба дlахо оаха йоахарт мел йолча котало тешаш. (Дlахдаь тlоараш тох).

Новкъостий, доттагlий! Тха партен халкъен дe мел лерхlар чакхдаккхара эшаш ба чlоагlа тешаме машар Советски паччахьалкхен арахьара политика массаза я хиннай кlоаргeн цlенача дег тlарен машар безаш. Цу даькъера хlанз оаха тlаухийта низаш, хетаргахьа, белгала да къаьстта хьамар гойтарца. Хlаьта из кхетадеш а пун мах беш а болча доазол дехьара бlаьш миллионаш болча наха баркал оал оаха.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дaьцача денешка оаха цlаьххазза а ях: машари социализми вlаши къовсталургдолаш дац! Тlема кхерам кlаьдбара, паччахьалкхенашта юкъера вlаши цхьана лелаьу машаре гlулакхаш чlоагlдара тхоай низ дlа мел кхоачар дерга.

Тхоца цхьана да вежарашка долча социалистически мехкий халкъаш. Тхона цхьана ба колонизаторий дукъ кара lокхессаш кердача вахара накъабохлен бlаьш миллионаш бола нах.

Дег тlара баркал да шоана, тха деза хьаьший, укх деношка юбилейни цlей деэдеш оаш Советски Союзахь пун Коммунистически партехи дlайха. цlеначa дег тlара зешаш аларах. (Тlоараш тох). Сийлахь-боккхача революце 60 шу дузача дийнахьа оаха цlаьхха а дlакхайкаду кортамукъален, прогресса, дунен тlе машар хилийтара тlехьарьа дерригача низашца Советски мохк, хувпалургйоаца солидарность йолаш болга! (Тlоараш тох).

Къа текъаба мукъаба сона:

— Халкъашта дикагlча кхоаненга бода никъ сийрдабаьккхача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Турпала советски халкъа хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Сийлахь-йоккхача Ленина парте хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Дукха езача вай Даьхен — Советски Социалистически Республикий Союза хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Кортамукъален прогрессен дерригача низий солидарноста хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Лаьттан тlа чlоагlа машар хилара хьамара! (Дlахдаь тlоараш тох).

— Шун могашала хьамара, деза новкъостий доттагlий! (Дlахдаь тlоараш тох).

Доазол дехьарча хьаьший цlерагlа къамаьл дир Польски объединенни болхлой парте ЦК Хьалхарча секретара Э. Герека.

Новкъоста Э. ГЕРЕКА даь къамаьл

Хьамсара новкъост Брежнев! Деза новкъостий! Доттагlий!

Хlанз lа мел аьнадо, веза Леонид Ильич, бокъонца тхо гlад я дигар, кlоаргга тха вешашка чу а дижар. Со тешаш ва уж уйлаш йолаш укхаза бола берригa советски новкъостий а ерригача прогрессивни адамлен ер сийлахь-йоккха Цlей дезадеча шоай партейн халкъий мехкий цlерагlа хила доккха сий кхаьча мел вар а халарах.

Цига дакъа лацаро цlаккха а йицлургйоаца уйлаш чуйоссайр тхона.

Тхона цlаккха а йицлургьяц, новкъост Брежнев, торжественни заседане lа яь башха-дика доклад. Кховэткъа шера Советий Мехка карагlдаьначa lаьльмате доккхача хlамайи дунен тlа социализмо яьхача коталонийн итогаш еш. lа цунца цхьана кlоарга анализ йир хlанз долаш долчув, ерригача адамлен хьашташ бахьан вай юкъа лерхlачунга кхачара лоаттабу къовсам дlахо дегlабара перспективаш хьахьекхар. (Тlоараш тох).

Хlанз чlоагlа тхи кага латт гуманизмон оптимизмон хьалдиза хиина хьа къамаьл. Уж гlулакхаш массаза а доахкаш хиннад Ленина партех — Советски Союза Коммунистически партех, советски нахах.

Шун парте, сийлахь-доккхе эрсий халкъ, дерригa советски халкъаш бокъo йолаш да шоашта карагlдаьначох, коталю яьккхача эггара хьалхарча социалистически революцех, дунен тlа эггара хьалхара социалистически паччахьалкхе хьакхоллaрах. Советий Мохк динамично дегlаахарах, дунен халкъашта юкъерча цун сийленах доккхал де. (Тlоараш тох).

Цу дерригнeна — кхоанеx, КПСС XXV съездо оттадьача мулакхаьа майрра дlахьалхашкахьа долхаш толам боаккхергхиларах бола чlоагlа тешам дузбувла хьаст. Из дерригa хьагойт СССР кердача Конституце вай хаьарча эггара боккхагlа чулоацам болча, эггара дикагlча, социалистически гуманизма, демократе, машара бокъонца йолча харте. (Тlоараш тох).

Советски халкъага оаш даь кхайкарал, новкъост Брежнев, цу цхьан хана лаьттан тlарча берригача нахага даь хилар, хlана аьча долаш дац духхьал е кхыча тайпара Октябрьски революце цун вахара вlаши йиза дола халкъ. Из дукхагlа холуш гучайовл Сийлахь-боккхача Октябра идеяш бокъонца бакъеш доахкоча социализма мелакий халкъий вахаре. Идейни цхьоагlоно, вежарашха волча доттагlлевой вlаши цхьана леладеча гlулакхашеи вlашагlтеха вай тlатеllай хьалдаш дlахьалхашкахьа долхаш да де дерхlача башха-дикача гlулакхагахьа. (Тlоараш тох).

Советски Союза Коммунистически парте, цуа Центральни Комитето, lа lайха, новкъост Брежнев, уж идеяш дlахо дечlабоалаьа машара Программа тlа, исторе эггара боккхагlча атомни кхерамах адамле кlалхарьяккхара хила йиш йолаш шe цаl мара йоаца кхоххам кlаьдбара, массанe я юкъара машар оттабара концепци оттаьй. Юбилейни заседане тlаийца Кхайкарал цуахьа да дерригача халкъашта, цlена дог долча берригача наха хьаллоацаш. (Тlоараш тох).

Мукъаба сона деза новкъостий доттагlий, вай массанe а цlерагlа — вай юкъара доккха цlей долча гулбеннача Советски Союза хьаьший цlерагlа советски халкъа, Ленина партена, КПСС Централни Комитета, СССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан, новкъоста Леонид Ильич Брежнева шийна шоай Даьха — тунен гlарча социализма низий чlоагlале дегlайоагlача, даим а дийна йола Октябрьски революце идеяш чакхйоахача башха-дика толамаш тохилга лоаш лоаца боккха! (Дlахдаь тlоараш тох).

Коммунизма машари котбаларa тlехьа! (Дlахдаь тlоараш тох).

Хьаьший тlаэцилга чакхдаьлар безаме дег тlарча хьале.

Цига хиннараштa искусства говзанчаша концерт оттадир.

(ТАСС).

ТЕШАМЕ ЛАРД ЕЛЛАЙ

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара толамца накъабахкар дукха вай мехка шерра яржа хиннача социалистически яхье хьинаре дакъа лоацаш дега тоам беш дола хьоккхамаш алха карагlдаьлар укх шера Шалински района «Автуринский» совхоза шурий-товарни фермай къахьегамхошта. Иштта, шера халкъбоахама планагlа паччахьалкхенга 1320 тонн йоккха елаш хиннача итт бетта 1696 тонн шура ечкар цар. Из я совхоза дизза шера еха хиннача юкъера лаьрхlача 300 тонн совгlа! Белгалдаккха доагlа, деттаь дола доахан соакхарчул дукхагlа доаллилга а.

— Тха боахам вlашагlбеллача дена укх шера сайна дукха доакъар lалашдаь ха дагъаlац сона. Хlаьта из толам баккха карагlдаьлар кердача Конституце къахьегама овсарле айьна тха совхоз доакъар lалашдеш хиннача Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара дика хьоккхамаш гойташ накъабохара низ, хьинар кхо цаl деш болх баь хилар бахьан долаш, — йоах совхоза керттерча зоотехника Гапуев Актемира. — Боккхача теркамца йийшар тха боахама къахьегамхоша Москве, съездий Кремлевски Двореце КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета РСФСР Лакхехьарча Совета Сийлахь - боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хетаьча хиннача торжественни заседане новкъоста Л. И. Брежнева аь доклад. Цо дега боккха тоам баьча совхоза хьайбаш леладераша дош делар паччахьалкхенна шура дlаяларa тlадоагlача шера хьалхарча квартала план укх шера кхоачашъяь яккха. Лаьрхlар чакхдаккха цар низ дlакхоачаргхилара шеко а яц са.

Бизза пайда ю укх шера совхозе хьайбай продукци яккхарга дlаолар лохде йиш хулийтача торопеш а. Аьлах 200 тонн, дукхагlьар кулг-кярт маьгел хьокхаш lалашьеш, лоаман даьгlенашка кийчйир. Хlаьта лоамашка укх шера lа доаккхаш хургда цу боахама 170 бежан. Экономисташа баьча лоархlамо хьахьокх цига леладечи хьайбашта тlаккхета дукхагlа дlадолар фермашка пусониаль кхоабаш тlаккхетачунга хlаодачул 65 — 70 процент кlезигагlа долга.

Цхьа дакъа ца мара доацаш дерригa доакъар хьайбашa lа доаккхаргдолча моттигашка хьатlадеха дlаоттадаь. Цу гlулакхо а дика новкъостал дергда хьайбай продукци яккхарга дlаолар лохде.

Иштта, боккхача экономикд чlоагlьяра, дегlайоалаяра берригa шоай теркам тlабахийта къахьегаш хьабоагlа укх шера цу боахама хьайбаш леладераш.

М. ХАМАТХАНОВ.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ВАХТА

Юбилейни шера доккхий социалистически декхараш тlаийцад республикерча хьайбаш леладераша хьайбай продукташ дукхагlа яхара паччахьалкхенга йохкара. Шоай декхараш сийленца кхоачашду фермий болхлоша.

Дерригача халкъа юкъарча Сийлахь - боккхача Октябра цlейна шура, дулх, фуаш, тха дукхагlа кийчъярцех паччахьалкхен планаш хаьал хьалха кхоачашъярцен накъаьлкхий колхозни совхозни фермай коллективаш.

Республика бlарча хьайбача 1977 шера 1 ноябре кхачалца фуаш эцара еррига план 104 процента тха эцара 106 процента кхоачашъьеьй. Шура йохкара шера план а кхоачашъьа бохла боахк хьайбаш леладераш. Из республикерча хьайбаш леладерий боккха толам ба. Сийлахь - боккхача Октябра цlейна пар кийчдаь аьна совгlат да.

Соакха ду хана кхиначунца нийсбеча дулх эцара бaарам 12 процент лакхбеннаб, шура эцара — 14, фуаш эцара — 24, тха эцара — 2 процент.

Къахьегама толамашца Даьхе гlадайигай Ачхой - Мартановски, Веденски, Наурски, Ножай - Юртовски, Шалински, Шелковской районий хьайбаш леладераша: укх шера 1 ноябре кхоачашъяьй пар паччахьалкхенга шура йохкара шера план. Фуаш дохкара шера план хаьал хьалха дика тlехкхоачашъяьй Сунженски Шалински районий коа тlера оалхазараш леладераша.

Дерригача халкъа юкъарча цlейна шера планаш хаьал хьалха кхоачашъярца накъабоах дуккхача фермий коллективаш.

Дулх дохкара шера план кхоачашъяьй «Самашкинский», «Атагинский», «Горячеисточненский» совхозаша, юртбоахама республикански станце, дукхача кхычар.

Шера планал совгlа паччахьалкхенна шура дlателаш ба «Лермонтовский», «Атагинский», «Горячеисточненский», № 1 йолча шурий, «Минеральный», «Притеречный», «Автуринский», № 2 йолча баьцдаарий - шурий совхозийи дукхача кхыча боахамий хьайбаш леладераш.

СИЙРДАЧА КХОАНЕНГА ДОЛХ ВАЙ!

Октябра цIейна хетаяь Грозне хинна къахъегамхой демонстраци

БIаьш, ваьраш шерашка помещикийи капиталистийи Iазап лайнача Росси къахьегамхой ниийсхо яьккхача, дерригача дунен социализмага, демократе, паргIатонга бода никъ хьабиллача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце сийле цIакхха йоаргьяц адамий дегашка. Октябра сердал, революцена керте лаьттача а советски пачхьалкхе хьаккхаьлча а Владимир Ильич Ленина идеяш ца кхоачаш, цар шоай влияни ца еш цхьаккха моттиг е халкъ дисадац. ЦIухьа из цIей алхха советски наьха хиина Iаш, из хIара шера дезду дунен тIарча еррига прогрессивни адамаша.

ХIьета укх шерарча Октябрьски юбилею Советски Iаьдал эттача хана денз 60 шу дизар дIачIоагIдеш хиларца цун лоархIам чIоагIа айбеннабар.

Ер шу белгала хилар советски наьхи вахаре цхьаькха цхьан йоккхача событеца а. ХIанз дегIаенача социализма пачхьалкхе а хиина дIаэттача вай мехка «Аврора» залп яьннача дийнахьа денз даь хувцамаш, эргалоиаш шийна чулаьца йола СССР керда Конституци, дерригача халкъо йийца а йийна, тIайийар. Цу исторически документа тIа дIачIоагIдир революцена карагIдаьккхар, коммунизмагахьа дIахьалхашкахьа ехара шерра наькъаш хьалдийлар.

Цу дерригено чIоагIа айлаьдар Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой политически къахьегамен хьинар, цудухьа шоай сийлахьча юбилейна хьалхе денз чIоагIа кийчо еш хилар еррига республика а цун столица а къахьегамхой. ХIьета цу юбилейни яхье белггала толамаш даьхар дукхача къахьегами коллективаша, къахьегаьтчо болхлоша, ахархоша, гIулакхерча наха.

ГIадвугаш де укх дезача цIейна дала ма-доаггIара наькъадахера республико укх шера даьха толамаш а. Ханал хьалха, 25 октябре кхоачашйир Нохч-ГIалгIай АССР-о продукци махкалъяккхарех цун керттера тайнаш дахарех план. Заданел совгIа ехка продукци 20 миллиой сома маькха совгIа хилар. ЛийрхIачул совгIа пачхьалкхенга дIакхачийтай 135 эзар тонн мехкдаьтта, 20 миллион кубометр газ, бIаьш эзараш тоннаш бензинаш, 14 миллион киловатт-саьхьат электроэнерги. Иштта, юбилейни шера хьинаре болх баьча республики къахьегамхоша даьха толамаш доькъала дувцаш дукха ка йолаш КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председателя ноаькъоста Л. И. Брежнева моаршал дейтар.

Грознера В. И. Ленина майда. ГIуйрийна 10 сахьат доалаш вай баьчча памятника хьалхашка латтача трибуна тIа бовл КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь А. В. Власов, Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. Х. Боков, Министрий Совета председатель М. А. Керимов. КПСС обкома бюро членаш, республика правительства членаш, революце, тIема, къахьегама ветеранаш, вайцига хьоашалгIа бола Венгерски Социалистически Болхлой парте Комаромски обкома секретарь Антолош Альберт керте латта доттагIий делегаци, вайцига болх беча болгарий викалаш.

Иштта цIийолалу вай мехка эггара дезагIен боагIен долча революционни цIейна хетаьь йола Грознерча къахьегамхой демонстраци.

Гаьна ескш дIахоз фанфарий оаз. Кепатохаш ека цийса тIа боаккхаш майдан тIа гIолла Iочаккхьювл бIухой колоннаш. Сигала уагIйохийт «1917», «1977» яха цифраш тIалатта йоккхий парааш. Цар майдан дика довзаш ба цу юкъа тайжача боларца майдан боала революци, парте, граждански тIема, комсомола. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема, къахьегама ветеранаш. хIана яьлча царех хIара цу цIий къаьстта лераш юташ дIадахад цар вахаре. Царех дукхачарна никъ дагадоагIа революце а граждански тIема а алан шераш, вай мехка шерра йоаржаь индустриализаци коллективизаци чакхъяьлла, къиза Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом лаьтта, машаерча къахьегаме котолонаш яьха шераш.

Еррига майда сийрдайоаккх аизашца хозаьь йоагIача дешархой колоннаша. Царна чьалха йоагIа дешарен кхетамен гIулакх дIаштIехьдоаккхача эггара лаккхагIа дола хьокхамаш даьха бола г. Грознерча № 2 йолча юкъерча школа дешархой. Цар бе довккача плакаташ, лозунгаша душ дика дийца ца Iеш къахьегаме, спорте, художественни кхолламе а уж шерра дакъа лоацаш хилар. Николай Островский, Зоя Космодемьянская, Лиза Чайкина, Олег Кошевой санна болча хьалхерча вай мохка меттел дерригача дунен тIа а цIи дIахезача комсомольцийи пионерийи цIераш шоаш лаьм ага кхоабаш бола хьагойт кагирхой демонстрантийта тIагIолла дIахьежача гуш долча портреташ.

ЦIаьхха этта сатем боабу цIеармейцаша Зимний дворец йоаккхаш еча атака. Цул тIехьагIа майдан тIа гучайовл, хьалхашкахьа дIадахийта куьг а долаш, латта В. И. Ленин тIаьола броневик. Цу тIара ю хьаккхайкаду: «Новкъостий, большевикаша муссе хана хилача яргьнц яхаш йийца болхлой-ахархой революци хиина яьннай!» яьле. Майдан тIа гIолла дукхаьза дек «Ура!». Юкъ-юкъе цу тайпара театрализовании сценкаш гойташ чакхъяьлар еррига демонстраци. Цар йиш хулийтар гулбенначарна мехка исторе керттера оагIонаш юхадогIйохийта.

«Юбилейни вахта толаме чакхъяккха» яхача дезагIа укх шера лоаттаьча яхье тохамаш дала аьттув баларна Грозне къахьегамхой колоннашта хьалха хила бекъо яьккхар Ленински районо. Цар дика дакъа юкъедилад республики яьккхача котален юкъе.

Хьалха боагIарий бе йоахк ЦIе байракхаш, КПСС ЦК Политбюро члений портреташ.

«Сийле хийла турпала болхлой класса!» — хьахоз трибуна тIа латтача микрофона чура.

Майдан тIа йоал «Грознефть» объединенеца цхьана вай республике Октябрьски юбилея сийна яхь дIайолаяь йола Октябрьски Революце орден лелаю «Красный молот» завода коллектив. Цу сий долча коллективо кийчъю продукци вай мехка меттел хоазол араьха а дика бовзаш я. Юбилейни цIера тIайийнача социалистически декхарех кхьчарел дикагIа лоархIаш хьежий болат лоаладу цох. Цар даьхача рапорто хьагойт коллективо дезача цIейга кхочаш шин шера план кхоачашъяьйта.

Демонстрантий колоннаш ега я вай мехка сийлен истори дувцаш дукхача лозунгаша, плакаташа, панноша, транспаранташа. Царех цхьаьне тIа ядьэ вай мехка Ленина хьаллаьнца эггара хьалха тIайийцача документах — Машарах долча Декретах. Ше кхоаткъа шера бIоахала баьга наькъагIа цу хьакъехьарча ший политикана тешаме йолаш хьаенай Советски Союза Коммунистически партии правительствой. Цул дола тешал да дунен арене цар хIара шера телаш йола маьхера инициативаш.

Цхьаннена тIехьа шоллагIьяр а йолаш майдан тIа гIолла Iочакхьювл «Автоспецоборудование», ГРМЗ, «Грознефтегеофизика», Грозненски экспериментально-механически заводий колоннаш. Цар болхлоша рапорташ теэ шоаш даьхача къахьегама толамех. Цунна цхьана цар колоннаш кийчъяьй Октябрьски революци котъяьш иачул тIехьагIа вай мехка эттача граждански тIема доархIаечча датаех, событеех дувцаш йолча сценкаша, макеташа.

Декъаш граждански тIема хинара илли а долаш, майдан тIа гучайовл Чапаевски легендарни тачанка. Цул тIехьагIа Шерипов Асланбека цIена эскарпара эпшлой. 26 бакински комиссарий сурт-сибат дувьалъоттийт.

— «Доькъала хуьла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци!» — яха дешаш дек майдан тIа гIолла.

Демонстрантаща шоашта бе довххача Н. Гикало, А. Шерипова, Г. Ахриева, Н. Буачидзе, кхычар суртаща дагабохийт Нохч-ГIалгIайчене революце идеяш бехьан къовсам лоттабь турпалаш.

Хоза кийчъь, эизашца, лозунгашца ега я швейно-производственни «Консервоплодоовощ» объединеней, Кънабеседа энергетически сетей, кидапошива фабрика колоннаш. Цар къахьегамхой, цIьа-дале, Сийлахь-доккха цIей белгалдаккхарна а, шозлагIа-дале, луш дика толамаш даьха шоаш наькъабахкарца а дегеш гIоздаьяа, самукъа ба.

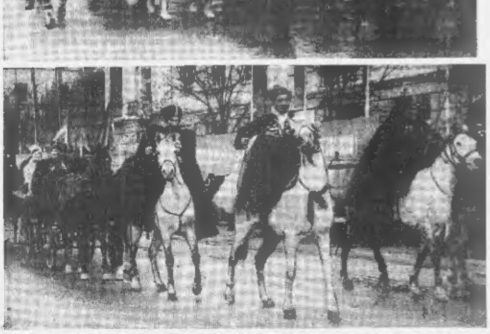

— «Даькъала хийла денавени комсомол!», «Сийле хийла советски кагирхошта!» — аьле моаршал лу трибуна тIара майдан тIа баьннача М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта институтя студенташа. Дезача цIейна хетаьь делаьча яхье котбаьннаб технологически факультетера студенташ.

ХIаьта дешара заведеш бIарча хьайкпача 1560 студент хиннаа Iилма-тохкамца балхашка, 4858 кхоалагIча къахьегама семестре. 13573 субботникашкеи юртбоахама балхашкеа дакъа лоацаш.

Белаш, нален доахаш еррига майда дIалвьца гучабаьлар хургбола хьехархой — Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студенташ. Цар бе доахк пхийтта союзни республикий гербаш, халкъий доттагIал, Советски Союза Коммунистически парти, СССР керда Конституци хестаю лозунгаш, транспаранташ.

Шерра гIа боахаш майдан тIа боа Октябра цIи лелаета района къахьегамхой. Эггара хьалхарчарна боагIа юбилейни яхье доккхий хIамаш карагIдаьнна боза «Промавтоматика» яхача Iилма-производственни объединене, узлови транспортно-экспедиционни предприяте, Нохч-ГIалгIай плодсемгоспромхоза коллективий къахьегамхой. Цар рапорташка хьежача гуш да цу предприятеша хIанзале шин шера задание кхоачашьяьга. ХIаьта пятилетка хьалхарча шин шера нормаш кхоачашъяь къаьст-къаьста къахьегамхой районе эзараш ба. Района къахьегама коллективаша шерра къовсам лоаттабу «Пехьавусш цхьаккха ма хилийта» яхача ростовчаний дезагIа. Итт бетта продукцина реализаци яра дам кхоачаш ца еш цхьаь цаI промышленни предприяте йоацаш районе.

Дахьен историе оагIош юкъам дола тайп-тайпана символически куц - сибаташ, сценкаш, цифраш, фактах гойт демонстрапе бахкача района къахьегамхоша. Теркан тIоозаш да граждански тIема хана боаьбаь хьалха боахам юхаметтаоттабеш советски наха хьийга халонаш. Магнитка, Днепрогэс санна йола гIишлош еча яьлла котолонаш гойташ дола сурташ.

ЦаI шоллагIчоа тIехьа йоалаш Iочакхьювл района машинашъхахой, мехкдаьттахой, гIишлошъерий, транспортниккий колоннаш.

Шерра гIа боахаш боагIа района профессионально-технически училищашкара дешархой, цу даькъе Вьетнамо бахкийта викалаш а. Майла ескаш царга моаршал лу трибуна тIара.

ЦIей дезде бахкача къахьегамхоша хьаьча байракхаша, лозунгаша, транспаранташа цхьана каст-каста гуш да дунен пролетариата баьччай Карл Маркса, Фридрих Энгельса, Владимир Ильич Ленина портреташ. Шоай еррига дегIоалешца, сакхетамца, хIара дийнахьарчи гIулакхаша советски наха дIагойт шоаш, Коммунистически парте хулгалца, цар идеяш лоргагIа на бозлаш кхоачашьелга, социалистически интернационализмана даим тешаме болаш хьабаьхкалга.

Манифестаце баьхкачар шера гойташ дар Нохч-ГIалгIай автономни республикана а цун столицана г. Грознена а тIайина пачхьалкхен совгIаташ: 1918—1920 шерашка къуьбехьеш-эрсий контрреволюцена дуьхьала къовсам лоаттабарах грозненски пролетариата еша ЦIеча Байракха орден, хьалхара пятилетка шин-ах шера кхоачашьярах грозненски промышленноста еша Ленина орден, бархIагIа пятилетка заданеш тIехдика кхоачашьярах республикана — Ленина, Нохч-ГIалгIайчен автономни республика хьаьчча хина денз 50 шу дизарца дувзаденна — Октябрьски Революце, СССР-а 50 шу дизарца дувзаденна — Халкъий ДоттагIала ордеш.

Цунна цхьана 60 шера республика экономика, культура дегIайоалаена хиина хувцамаш, эргалоиаш хьахьехар демонстраце баьхкачарга хиннача цифраша, факташа, диаграммаша. Цу даькъе кхоачам ба хIанз аьхка цхьоп Нохч - ГIалгIайчено революци яалехIа еррига Росси йоаккхаш хиннчул дукхагIа электроэнерги луш хиар белгалдаьккхача. Иштта вахаре бакъдеш да Ленина «Коммунизм из я Советски Iаьдал еррагача Россена электрификаци яра», яха дешаш.

Цеча байракхашца, плакаташца, транспаранташца Iалаьмате хоза кийчъенна В. И. Ленина майде кхоач Грозненски сельски района къахьегамхой колонна. Вай мехка юрта боахаме хиина доккхий хувцамаш гойташ я театрализованни сцена. ТIаккохкаш ферташ а йолаш боагIа гоара баьреш. Царна тIехьа гучайоал кIих етта йоагIа автомашинаш, юртбоахама тайп-тайпара техника. Коллективизаци йолча хана къахьегаш хиина цхьабола колхозхой, къахьегама ветеранаш хIанз а тIехьа болх беш ба колхозашкеи совхозашкеи. Царна къаьгга гуш да мел доккхий хувцамаш хиннад юртбоахаме. Юкъаьнца дукхагIча даькъе говраща, шерчаща нух а доахаш оахаш хиина лаьттаы дIанц йоаккхийча иж болча техникаца дIадуьаш, чуэцаш хилара дола сурт хьалхашка оттадеш я колонне гIолла боагIа техника. Хьалхарча колхозашкара хIанзарча йоккха рентабельность йолча боахамашка кхачалца хьабена никъ бIаькен чоалхаиен ба. КIезига низ болаш хиина «Универсалаш» бIаргайча дуккъаьнга цецбуьлаш хиннача хIанзарча колхозхоша, совхозий къахьегамхоша цхьаккха тамаш яц керд-керда кхашка араювлаш болх беш йолча тайп-тайпарча техниках. КIезига хьувкъам чубахьаш хиннача кхашкара хIанз республика ца чубахь итташ эзараш тоннаш, дIамигача, кIезига доахал долча хьайбаь помещенешта метта хьахинай доккхий комплексаш.

Юрта боахама болхлоша юбилейни шера плани тIайица социалистически декхарахи толаенца кхолчаш тIеххоачаша дош йоакка котало яккхарах КПСС ЦК Генеральни секретара ноакъоста Л. И. Брежнева КПСС Нохч-ГIалгIай обкомага, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумага, Министрий Советага дайтача моаршала письмо текст тIайоьа плакат дахь колонне боагIараша. Из толам боаккхача дизза доакъа а лоацаш юбилейни шера Грозненски района къахьегамхоша дика хьайкъа хьалхейир ялата культураш. Планал совгIа Даьхенна дIаделар дуккта тоннаш баьцадаараш, сом. ТIайийнача социалистически декхарех лаьрхIа хиннечул 5,5 эзар тонн дукхагIа ялат деккар пачхьалкхенга.

Уж толамаш доахача хьинаре даьха лаьнад районерча Социалистически яхье хьалхьлаьттача итташ бIаьш болча ахархоша. Царех ба «Агагинский» совхозера Социалистически Къахьегама Турпал Ш. Гайтамиров керте латта механизатораш, ЦхьоалагIча мая цIерагIча колхозера комбайнер Р. Абдулхажиев, Ленина цIерагIча колхозера механизатор М. Абдулзаков, кхы дуккхабараш а.

«Даькъала хийла Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 60 шу дизар!», «Сийле хийла хьамсарча Коммунистически партена!» яхача дешашца трибуно латтараша тIаьц «Юбилейный» совхоза къахьегамхой «Ура!» аьле жоп лу цар. Дог гIоздаьнна майдаьгIа боахаш боагIа ЦхьоалагIча мая цIерагIча колхоза ахархой. Доккхал а курал а е йиш йолаш къахьегама толамаш даьхад цар укх юбилейни шера. ПланагIа лаьрхIачул совгIа цар дехкад 3450 тонн ялат, 1280 тонн баьцадаараш, 13 эзар тонн сом.

Иллеш доахаш, ашараш декхаш массаена беча дола цIей дездеш боагIа кагирхойи мехкарийи трибуна хьалхашка кхоач. Царна юкъе ба айнаьха чоктеш дувха кагий нахи мехкарийи. Шоаш даьха къахьегама толамаш гойташ дола рапорташ дахьаш боагIа дешархой производственни бригадашка дакъа лоацаш хинараш. Лаьттах хьадоала беркат хьахьоккхаш санна хетталу трибуна хьалхашка Iалаьмате йоккхача маьккен цу тIа латтача тухен макет кхаьчача. ЧIоагIа тIоараш тох трибуне латтараша.

Вежарашха йолча 15 союзни республикашка бахача наькха форма тIаювхаш бола кагирхой чакхбеъ. Цар цIаьха а цIаьха а хьахьокх вежарашха йолча республикашта юкъера доттагIал, зошал чIоагIа хилар.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача цIейна накъбоагIаш шоаш даьха къахьегама толамаш гойташ дола плакаташ, партен правительствен хулгалхой портреташ, цIе байракхаш, эизаш дахьаш боаIача «Загорский» совхоза, Грозненски мехлесхоза, Ермоловски элеватора, кхыча организацей, учреждений къахьегамхой колоннаш чакхйоал В. И. Ленина майде гIолла. «Дохарг доаца халкъашта юкъера доттагIал!», «Даим тьежалба малх!», «Сийле хийла Октябра!» яха плакаташи лозунгаши дахь «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене. Горячеводски буров тохара балхий управлене, кхыча организацей болхлоша.

Трибуне латтараша дег тIара доагIача дIайхача дешаща моаршал а хоатташ В. И. Ленина цIерагIча майде кхоач тIем тIа а къахьегаме а дикача гIулакхаша белгалъяьна йолча Старопромысловски района къахьегамхой колонна. Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIем тIа шоай Даьхе лорае вахав укх районера 4500 саг.

Къиза тIом чакхбаьлча Даьхе баьхаш майра, турпала латаш шоай са дIа а деннх юха цIа ца верзаш висар бархI бIаь согIа саг.

Района къахьегамхой колоннана керте латт «Грознефть» производственни объединене мехкдаьттахой. «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа къахьегача цар башха-дика толамаш доахаш ниъабаькха белгалдаьккхар Октябра 60 шу дуза юбилей. Итт бетта плав хадал хьалха кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа цар даьккхар 150 эзар тонн мехкдаьттех 21 миллион кубически метр газа. Царна тIехьа боагIа «Юбилейни вахта толаме чакхъяккха» яха инициатива вай республике дIайолаяьчарех бола «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахой. Цар шоай денна дош дизза чакх а доаккхаш планаь совгIа даьккхар 69 эзар тонн мехкдаттеи миллионаш кубически метраш газа.

Трибуна хьалхашка гIолла чакхбоалаш бараша Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом болча хана леш хиина тIемаш хьахьоккхаш сцена оттаю. Брестски крепость бахьан долаш деиал долаш латаш хиинарий, панфиловцаша, вай цIи хезача Х. Нурадиловa, Н. Заболотне даь тIемаш хьахьоккхаш дола сурташ хьалхашка оттаду колонне боагIараша.

ЦIий Iо а мехкадеш Октябрьски революце яьккха паргIато юка дIа ца яккхийтара тайшача балхах тIом хьоабаьча фашисташта дуьхьала эттар еррига советски нах. ТIем тIа а тыле а турпалла гойтар. Москвана юхе, Ленинграда го баьгIаьрахой латтача хана эгIазбахо, дорхбенна латаш вай коталол йоаккхаргхиларах дог тийшан бар советски нах. Царна хийттар кхоачаш а хилар. Городе тIехьа город, юрта тIехьа юрт хьайоаккхаш, дукха адам леш мукъабаьккхар вай мохк. Театрализированни сцена тIа къаьстта хоза хьахьеккхар колонне боагIараша рейхстага яь штурм. Лоаппа аьлча, фашисташна къаьсдаьча тIемай сурт хьалхашка оттадеш чакхбоал района къахьегамхой колонне боагIараш.

ТIем тIа а къахьегаме а сий долаш чакхбаьлар цу хадача шерашка Старопромысловски района къахьегамхой. Цу шерашка дукха мехкдаьтта делар цар Даьхенна. ТIем тIа ца баьхаш бисараш къахьегаш бар «Деррига а фронта, деррига а котало яккхара» яхача дешагIа.

КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, шоай хьинарни ало кхо ца беш къахьег цар тахан. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача деношка КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни Знаки Сийлен грамотеи елар «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахоштеи «Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене «Электроприбор» завода коллективаней. Лакха мах баьб «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завода, кхыча организацей коллективаша даьхача къахьегама толамий а. Старопромысловски района къахьегамхоша даьхьача плакаташ, транспаранташ, лозунгаша къаьгга хьахьокх дIахо тIа-тIа шоай къахьегама толамаш тоаден шоаш къахьегаргхилар.

Сийле хийла Октябра цIенна хьалхарча социалистически яхье котбаьннарий яхача дешаша моаршал а хоатташ трибуне латтараша белахе тIайийцар Заводской района къахьегамхой колонна. ЦIей колоннашка боагIараша тIом чакхбаьннчул тIехьатIарча шерашка машаре къахьегаш бараш, эрий даьда лоьтташ карадераздераш, дуккхьашха космосе бахараш хьахьоккхаш доле сурт оттаду. Коммунистически парте хулгалца тIом чакхбаьннача шерашка советски халкъа мел доккха хIамаш карагIдийнад гуш да. Цу юкъе дизза дакъа лаьцад «Грознефтеоргсинтез» объединене химикаша, мехкдаьтта чакхдоккхараша. Духхьал СССР 50 шу дизара цIерагIча химзавода болхлоша укх шера итт бетта планагIа лаьрхIачул совгIа арахийцай 1600 эзар совгIа сома маькха тайп-тайпара продукци, листопокри завода болхлоша планал совгIа маьхала яьккхай бархI бIаь эзар сома маькха товарни продукци. ХIаьта мехкдаьтта чакхдоккхараша планал совгIа ара а хийца маьхала яьккхай миллионаш сомаш мах бола мехкдаьтта продукци. БIаьш химикаш, технологаш ба Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIайийца декхараш толамца кхоачаши тIеххоачашш даь тIадоагIача шера календарагIа къахьегаш.

Заводской района кхыча предприятешка а ба хана дукха хьалха бухлаш къахьегаш бола башха-дика производственникаш. 1979 шера календарагIа къахьегаш ва Грозненски радиотехнически завода слесарь Богатов Виктор. Уж санна бараш дукха ба аьшкбетона конструкцей заводе, «Нефтехимзапчасть» заводе. Грозненски автотранспортни предприяте, «Чечингстройтранс» объединене, кхьча предприятешка.

Октябра цIейна шоаш кийчдаь къахьегама совгIаташ гойташ дола рапорташ дахьаш боагIа трибуна хьалхашка гIолла тIехбоал гIишлонхой, трикотажницаш, массе а тайпара профессех бола нах. Царна тIехьа йоагIа халкъа боахама мел говзанчаш кийчбаьб хьалхьоккхаш дола плакаташ дахьаш йоагIа цхьоалагIча, шоллагIча, пхелагIча, итталгIча, № 26 йолча профессионально - технически училищай дешархой колоннаш.

Грозне хиннача къахьегамхой демонстраце цIаьхха а къаьгга хьахьеккхар хьамсарча партенеи халкъанеи юкъера цхьоагIо йохаргйоацаш чIоагIа хилар, партен правительствен арахьара политика чIоагIа къообаллаь хьалльеца хилар, Ленина вескташта тешаме хургхилар, революце идеалашта пролетарски интернационализма гIулакхан шоаш тешаме хилар.

Къахьегамхой демонстраце чакхъяьлча Грознерча культура дворецашка, театрашка, цирке, кинотеатрашка дог гIоздаькха салоIаш хилар городе бахаш бола нах.

Октябра цIей дездаьча цу дийнахьа къахьегамхой демонстрацеш, митингаш хилар городашка МагIалбике, Назране, Гудермесе, республикерча масе районий центрашка.

С. МАЯСИГОВ.
Б. КОСТОЕВ.
И. ПЛИЕВА сурташ.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

«Къахьегама ветеран» яха медаль къахьегамхошта яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

1977 шера 18 январерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхачу шерашка цIена къахьегарна къахьегаме хергIдьанарий хан беши СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла:

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ ГIОЛЛА:

Нохч-ГIалгIайн АССР Министрий Совете гIолла:

Аверьянов Александр Лукича — орготдела инструктора,
Дугаева Зинаида Абубакаровнина — секретара,
Ирназарова Тамара Махмудовнина — секретара,
Милов Анатолий Михайловиче — шофера,
Никифоров Михаил Петровича — кхелетача берий гIулакхашта йолча комиссе бехкокамеча секретара,
Романов Антон Романовича — 8-гIча отдела начальника,
Шинулин Николай Георгиевича — председатела помошника.

Нохч-ГIалгIайн АССР бахача нахе бытовой гIуллакх дечу министерстве гIолла:

Антонова Елена Михайловнина — плановни отдела начальника.

Грозненски горисполкома уяхуIено лораяра отделе гIолла:

Позднякова Анна Мироковнина — медицински статистико бюро заведующена.

Заводской райисполкоме гIолла:

Жигулин Иван Васильевича — райфинотдела заведующена.

СССР 60 шу дизаро цIерагIча Грозненски химически заводе гIолла:

Абдулаев Карбеда — слесара,
Апарков Николай Трофимовича — смена начальник хинначоа,
Блохин Корней Ивановича — слесара,
Богословская Раиса Николаевнина — изолировщицана,
Бургантинова Пелагея Михайловнина — упаковщицана,
Воробьев Михаил Николаевича — смена начальника,
Душин Иван Павловича — слесара,
Зезюкин Андрей Станиславовича — аппаратчика,
Емец Мария Владимировнина — контролера,
Ермакова Галина Архиповнина — начальника заместителла,
Ищенко Александр Александровича — аппаратчика,
Левченко Иван Антоновича — слесара,
Логинов Николай Григорьевича — слесара,
Морозов Владимир Петровича — слесара,
Моисеев Михаил Ивановича — механик хинначоа,
Немцова Евдокия Ксенофонтовнина — изолировщицана,
Осипова Нина Григорьевнина — кладовщицана,
Пикалов Иван Семеновича — электрослесаря,
Пищева Татьяна Ивановнина — общежитие камера хранене заведующена,
Удалова Мария Викторовнина — изолировщицана,
Чернухина Мария Дмитровнина — аппаратчицана.

Производственно-товарни конторе гIолла:

Доева Зинаида Матвеевнина — оператора,
Дрогина Ксения Ивановнина — оператора,
Обухова Надежда Яковлевнина — оператора,
Санина Мария Гавриловнина — оператора,
Петрова Мария Федоровнина — йоккхагIйолча бухгалтера,
Гордиевски Федор Никифоровича — оператора,
Ермаков Виктор Михайловича — инженера,
Ткаченко Григорий Сидоровича — слесара,
Колодяжная Антонина Ильичнина — машиниста,
Васильев Юрий Михайловича — слесара,
Белоцерковец Валентина Андреевнина — оператора,
Махнов Василий Ивановича — оператора,
Дубровина Варвара Филиповнина — оператора,
Губарева Виктория Владимировнина — установка начальник хинначоа.

Нохч-ГIалгIайн АССР прокуратуре гIолла:

Семенов Николай Ивановича — персональни пенсионера.

Горисполкомна гIишлойн архитектуран гIуллакхашта йолча отделе гIолла:

Лиманская Клавдия Даниловнина — геокамера заведующена.

«Чечингражданпроект» проектни институте гIолла:

Назаренко Константин Петровича — кертера инженер хинначоа.

Грозненски анетонови заводе гIолла:

Дерюхова Нина Ивановнина — аппаратчицана,
Мезный Яков Михайловича — цеха начальника,
Сонина Елена Федоровнина — аппаратчицана.

«Грознефтегаз» яхача управлене гIолла:

Иришев Яков Исаевича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIайн гIишлойн управлене СМУ-8 гIолла:

Горшенев Василий Васильевича — бетонщика,
Кобелькова Мария Сергеевнина — плановни отдела начальник хинначоа,
Мешков Василий Ивановича — лаборанта,
Синенко Лидия Гавриловнина — болхлочоа,
Тарсаев Баудина — плотника.

«Чечингаз» производствени управлене гIолла:

Коновалов Андрей Федоровича — йоккхагIйола инженер хинначоа.

«Грозэнерго» яхача районни энергетически управлене гIолла:

Итяксова Евдокия Васильевнина — йоккхагIйолча бухгалтера-контролера.

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно-наладочни предприяте гIолла:

Меньшиков Геннадий Павловича — цеха начальник хинначоа,
Волков Михаил Ивановича — слесара,
Третьякова Александра Павловнина — бухгалтера.

Нохч-ГIалгIайн гIишлойн управлене гIишлоиъяча механизаци яра управлене гIолла:

Ермолаев Николай Николаевича — катока машиниста,
Заводская Нина Никитична — электросварщицана,
Кравцов Григорий Демьяновича — слесара,
Литвинов Александр Александровича — бульдозера машиниста,
Рохмина Анна Захаровнина — крана машиниста,
Стариков Василий Екимовича — бульдозера машиниста,
Чеботарев Владимир Тимофеевича — слесара.

Нохч-ГIалгIайн гIишлойн управлене СМУ-5 гIолла:

Рассказов Григорий Кирилловича — арматурщика.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене аьшкабетонни нацкъий заводе гIолла:

Двужилов Корней Тимофеевича — пилорамщика,
Еднашвили Алексей Семеновича — болхлочоа,
Кавадиев Александр Васильевича — столяра,
Осадчий Андрей Ильича — болхлочоа,
Проценко Эммануил Ивановича — грузчика,
Халилов Арманс Артемовича — грузчика,
Чиковназова Пелагея Алексеевнина — электросварщицана.

«Грознефтехимремстрой» треста № 2 йолча ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Овчаренко Иван Филипповича — тайп-тайпара балхаш дечу болхлочоа,
Варварина Феодосия Ефремовнина — повара,
Гаврилов Николай Сергеевича — столяра,
Гужов Федор Тимофеевича — слесаря-монтажника,
Долженко Артем Васильевича — машиниста,

Петрикова Евдокия Антоновнина — электросварщицана,
Шванддеров Иван Андреевича — штукатура,
Шульженко Александр Яковлевича — слесаря-монтажника,
Крысанов Алексей Даниловича — дворника,
Кролевецкая Анна Евдокимовнина — болхлочоа,
Кудрявцев Аким Григорьевича — аьтта оахкачоа-бетонщика,
Ковалев Гурий Аверьяновича — слесаря-монтажника,
Кайнов Тимофей Григорьевича — болхлочоа.

«Монтажтермоизоляция» яхача треста спецуправлене гIолла:

Ваналяр Иосиф Вульфовича — прораб хинначоа,
Васильев Михаил Ивановича — йоккхагIйола прораб хинначоа,
Гур Нина Николаевнина — йоккхагIйола прораб хинначоа,
Конобеев Дмитрий Антоновича — бригадира,
Месяцева Надежда Семеновнина — снабжене отдела начальника.

«Грознефтехимремстрой» треста № 4 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Горлинский Анатолий Петровича — слесаря-монтажника,
Куценко Григорий Прокофьевича — сварочни агрегата машиниста.

Наькъаши тIаьхьа техкача управлене гIолла:

Мударов Саид Заурбековича — асфальтировщика.

«ГНХРС» треста № 3 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Абубакаров Хьамида — бетонщика,
Аслаханов Джаби Аслахановича — бетонщика,
Дадашева Зулай Маштаевнина — каменщицана,
Накаев Адана — бетонщика,
Струков Анатолий Васильевича — слесара,
Тараканов Василий Ивановича — стеночни агрегата машиниста,
Фирюлин Михаил Ивановича — каменщика,
Хасханова Хадижат Абдулмуслимовнина — штукатура[illegible],
Чаплинская Варвара Тимофеевнина — штукатура-маляра,
Эльмурзаев Эльмурза — бе[illegible].

«Грознефтехимремстрой» треста № 3 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Корякин Александр Николаевича — пенсионера,
Кольбина Анна Николаевнина — электросварщицана.

«Чечингстройтранс» яхача производствени автотранспортни объединене гIолла:

Жариков Дмитрий Ивановича — шофера,
Ищенко Сергей Ивановича — слесара,
Никитин Семен Андреевича — шофера.

Грозненски автотранспортни предприяте гIолла:

Валиева Таскира Обушевнина — болхлочоа,
Исабаева Кайпийна — болхлочоа,
Олейников Михаил Филипповича — болхлочоа,
Спивак Николай Ивановича — шофера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене транспортни конторе гIолла:

Кочетов Николай Ивановича — шофера,
Парчиев Iалаудина — шофера,
Стрельников Павел Степановича — шофера.

Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1977 шу, 19 октябрь.

Октябрьски цIей деза шозкъо ди дисача хана Грозненчу йиълагIча микрорайоне бахача нахана дика совгIат дир Нохч-ГIалгIайн гIишлойн управлене № 1 йолчу СМУ гIишлошъерашa. Уккхаза болх бе йолаелар масеехк къаьст-къаьстача тикац латта йоккха универсам. Ноябрь бутт дIабоалалучуьшa а хьайкIлар эттара чIоагIагIа эшаш йола кхачан тика. Из № 48 а йолаш Горпищеторга чуйоагIа. Цу тика чу юйсанаьар'эца йиш йолаш ю дьетта, нахча, фарш, дулх, шура, кертда а лотьадаь а чакъьарий, кхыдараш. Уж продуктaш уккхазе укх дешошка лаьгI ца йолийташ доатта а яьй.

Керттердар эшшича боораме наха чIоагIа ховтташ йола продукташ хилар даде а саг чуьала безам оттаргболаш хила езаа тика. Из тийша да чухье паргIата, сийрда, цIена хиларах, болх бечар кадай, безаме йийдархошта гIулакх дарах.

Цу дахкъе шоай торонех, кхоачамех лаьца дуйцаш заведующе Петросян Альберт Согомоновича бежалдаьккхар:

— Хьалха аз болх баьб Бороновка оалача моттигерча № 72 йолча тика чу. Цигарчуа кхозза совгIа хIана яц аьнна йоккхагIа я укх тика чухье. Цул совгIа продукташ дукххача хана шоай дикал эша це йолийташ лоаттаяра шиъ стационарни камера я, кхийола подсобни помещенеш я.

Болхлой чIоагIа раьза ба шоашта делкъа хана кхача баа лаьрхIа цIа, душ хилар.

Кхачана йолчун тIехьа шийлаIараш хьайкIлар «Культтоварш» яхача тика я. Из лаьгIа-лагIча микрорайоне укх шера болх бе йолаелача «Юбилейный» яхача тика филиал лоархIаш я. Уккхаза масеехк секция я. Ма-дарра аьлча, цига эша йиш я телевизораш, радиоприемникаш, транзисторaш, мотоциклаш, велосипедаш, фототоварaш, сахьаташ, музыкальни инструментaш. Уж еррига секцеш цхьан отделене я, болх беш цхьа саг а волаш.

— Уккхаза болх бераш берригаш хIана бац аьнна бараш Грозненера № 6 йола профессионально-технически училищен кооперативни техникуми чакхъяьха ба—яхаш дувц директора Мурдалов Магомет Хашумовича.

Йийдархоша дукхагIа хеттаги долча товарий цхьадола тайпаш долаш дар уккхаза. Царех я «Рекорд-338», «Чайка», «Крым» яха телевизораш, «Кантата», «Серенада» яха приемникаш, «Рекорд» яха магнитолаш, «Комета» яха магнитофонаш, кхыдараш.

Бакъда, эттара дукхагIа вахах чуьхьен гопакъен йиза хуляр цу тика «Ловзоргаши каштоварашн» яха отделени я. Цул полкаш йиза я тайп-тайпарча басарашца лепаш йолча тенкех. Доаташ бIаргаш а долаш царна юхера дIабоала ца могаш дукха латт кIаьнкаши йайIгаши.

— Ер тика хьаелла кийчлуш, Баку а даха, 8 эзар сома мехa тайп-тайпара берий тенкаши ловзоргаши Iалашдир оаха, — яхаш дувц заведующе Маслова Валентина Георгиевнас. Каста керда цу даздара кийчо е доалалургда тхо.

Кхоана-ломма цIей дезду яхача хана кхы а ши тика йийдархой хьашташ кхоачашде йолаелар уккхаза. Лакхе йийпача шинена юкъе йола «Бакалея кондитерски изделеши» яхен Универсама ерриге аьрдехьара йист дIалаьца «Бьыдаараши сомш» дохкен. Ала дезаш да Горплодоовощторга тика чухье хоза тоаш, безам тIагIоргболча тайпара кийчъьъга. Цу дахкъе шоашта лаьйча чура а тIера а оформлени тоае рузкъа а кхоачамаш а юкъоргда аьнна хет кхьча торгай кулгалхошта а.

Шоашта тIадиса деккараш кхоачашде деккарийла ба гIишлошъераш я. ХIана а йIоахал чуйиллаяц, цхьацанаьа ветиляци чакхъяьккхаяц. Цу хьакъехьа шоашта тIадиса балхаш хем ца беш чакхдаха деза цар.

С. ШАБИЕВ.

СУРТА ТIА: № 4 йолча микрорайонера Универсам арахьара тIахьежача.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

Наьха хьашташ кхоачашдеш

Вай республике мах беш предприятешкеи учреждениешкеи дукхха я шоай деккараш дика кхоачашдеш бола коллективаш. Царех цаI я Грозненски универмага яр. Берригача советски наха санна, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара къахьегама совгIаташца накъьара тIаерзаьяр цо шийторонаш. Универмага къахьегамхой политически къахьегамеи хьанаш кхы а чIоагIагIа айдир Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцие 60 шу дизарга лаьча КПСС Центральни Комитета тIахьехамаша. Октябра 60 шу дизара хегаьча КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета, РСФСР Лакхехьарча Совета цхьана йолча торжественни заседане новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьло.

Йоккха коллектив я Грозненера центральни универмаге къахьегар. Дукха ба уккхаза шоай балха къайлецаш дика йовзаш. Йоккха опыт кIоарга говзали йола продавецаш. Эзархой хьашташ кхоачашдеш 64 отдели секции я универмаге.

Пятилетка шоалагIча шера иттлаш чоараш сомий мехха продукции мехкала яккха езаш яр коллективна. Цу деккарех дика лоархIалу ца. Ийс бетта цхьа 107 процент кхоачашьяй коллективо. Хаьал хьалха кхоачашьяй октябрь бетта задани а. ДIадахача 1976 шера 9 беттаца къайсйча укх шера товарооборот дегIаелай 5,2 процент.

ХIаьта уж толамаш шу-шегIа хьахулаш дац. Уж хьаьтулийт юкъе формализм а йоацаш, отделашта, секцешта, хIара продавеца болхлочуна юкъе шерта йоаржаьча социалистически яхьо.

ХIара кIира бьча балха итогаш ю укказа, хьалха латта отделаш, секцеш белгалйоах, дакагIа болча продавецашта Сийлев грамоташ яхчав а кхыдола а совгIаташ тел.

Универмаге болх беш я «Социалистически яхьа экран», арахеа «Комсомольски прожектор». Хан-ханнахьа арадувла пешазет Социалистически яхье котвальнар Сийлен унга тIа воакх.

Доккхий толамаш карагIдуьларах дIадахача шера итогех универмага коллектива еннай РСФСР торговле Министерстван торговле болхаьй профсоюза ЦК-и карера кара тела ЦIе байсакхи тьалхара дIхан премии. Из деза совгIат дIакеца лаьрхIа яц коллектив укх [illegible] а.

Отделашта юкъе шерра эржача социалистически яхье хьалха латт совгIатий, кога гIирса, маIача наьха пазата барзкъий отделаш. Карарча шера задании 25 декабре кхоачашъе йош лаьнад цар. ХIаьта совгIатий, тIоарсках яьча хIамай кагийча галантерея секцей болхлоша чIоагIо ийр юбилейни шера задании а тIейина доккхий социалистически деккараш а 7 ноябрь тIаккхоачаш кхоачашде. ХIаьта цар уж сийленца кхоачаш а дир. Царех цхьаце. Мостовая керте латтача тIоарсках яь хIамаш йохкача секцие болхлоша 28-ча сентябре чакхъьаккхай шин шера задании.

Укх шера дерригача советски халкъа вахаре санна, универмага коллектива вахаре а да доккха цIей Дег тIара къоабалъеш тIайийцар СССР керда Конституци. Коллектива хIара саг дика кхет вай мехкарча наьха хьашташ кхоачашдеш, цун ираз кхолдаш Керттера Закон хиларах. Цудухьа вай партеи правительстваи шоай еча йоахкоина дикача къахьегамца жоп лу цар.

Дукха ба уккхаза къахьегама вахте шоашкара масал гойташ, хьоккхам душ бола продавецаш. Царна юкъе ба секцей заведующеш: Шевченко Галина Ивановна, Пеготосяни Мариня Агафоновна, Визнева Нина, Даниляи Рая, Янбикова Рая, Оскановa Аня, кхыбараш.

Кагирхой бокъонца бола хьехамчаш хинна дIаэттаб къахьегама ветеранаш Гордеева Раиса Якимовна, Корчагина Надежда Васильевна, Филиппова Екатерина Ивановна, Корягина Лидия Владимировна, иштта кхы дукхкхабараш а. Кагирхой говзал, шоай специальность йовзаш а езаш а, хьинар долаш хьалхкхебара коллективе вIашагIъеллай хьехамчий совет. Хадданза хьехамчий советa балха йоахкхо а терко а еш пунва кулгалду партийни организаце.

Кагирхой коммунистически дог-уйла йолаш, лакха идейни кхетам болаш хьалкхебара а йоахкхо ю коллективе. Кагирхошта атеистически, интернациональни кхетам бaлара вIашагIъехкай группаш советаш.

Д. КАРТОЕВ.

Газеташи журналаши—хIара дезала

Ши бутт хо я ЦIалински районе баха нах кепайоазон изданешта язбала дIаболабенна. Из лоархIаме гIулакх лертIа чакхдаьккхар райна цхьадолча боахамашка, предприятешка. Царех цаI я «Кавказ» яха коа тIара оалхазараш леладу фабрика. Уккхаза дIадахача шера сазна массарел хьалха чакхдаьккхад периодически изданешта язбалара гIулакх.

ТIадоагIача шера 1732 газети журнали язбаьд болхлоша, е юкъера лаьрхIача хIара сага ях совгIа экземпляр кул уж.

Кепайоазон изданешта язлуга хьинаре чакхдаьккхар кепайоазув доаржадеча Туркаев ТIауса, Бушуева Лидас, кхычар.

М. ЭНЕНДИЕВ.

СПОРТ

КЪИЛБАСЕДА КАВКАЗЕ ХЬАЛХАЕ ЯККХАРА

Дукха ха йоацаш Калмыцки АССР столице г. Элисте чакхъьялар спорта къамий дозакъоех йола Къилбаседа Кавказа чемпионат. Цун программе юкъе дар къоман хьисапе кIалтохаргах летар, кхертIой 32 килограмм дозал дола гиркаш гаьнагIа ккувсар, уж хьаьльийяр.

Цу аьхашка хьалхале къуьсаш хилар Къоаршой-Черсийчен, Дагестана, Адыгейн, Нохч-ГIалгIайчен вIашагIтеха командаш. ХIаьта фусамалчи шоай ши команда оттайир цига дакъа лаца. ХIара республика сий лорадеш вар бархI кIалтохаргах летар, виъ гиркаш хьальийера кхо саг гиркаш, кхертIой гаьнагIа кхуьсарa.

Наьха теркам чIоагIо тIаозаш сакъердаме чакхъьялар кIалтохаргахлетарий яхьан. Уккхаза совкха санна хьалхе яьккхар Къоаршой-Черсийчен низ болча командо, шоалагIчен кхоалагIчен моттигашка я Нохч - ГIалгIачени Дагестанен командаш. Къаьст - къаьстача кIалтохаргахлетарашта юкъе Къилбаседа Кавказа чемпионаш хилар вай республикера дуьен халкъашта юкъерча класса спорта мастер Тунтаев Бекхамаиья СССР спорта мастерах Хангошвили Пайзуллахи. ХIаьта шоалагIа моттигаш яьхар Л. Тагиева, В. Ахмедова, Э. Ахмадова.

Гиркаш хьалъийча а хьалхале яккхарна белгалъьинар Къоаршой-Черсийчен команда яр. ТIаккха шоалагIа моттиг вай республика команда яьккхар. Къаьст-къаьста болча гиренкашта юкъе ший дозала категоре чемпион хилар Нохч-ГIалгIайчен вокал — СССР спорта мастер Цагараев Рамзан. КхоалагIа моттигаш яьхар вай командерча С. Сембаева, Ж. Умарова.

Чемпионата ерригача программе гойтача хьокхамех Къилбаседа Кавказа чемпиона цIи яьккхар Къоаршой-Черсийчен автономии областа командо. Цунна елар карара кара тела Кубоки РСФСР спорткомитета I-ча степена Диплом. ХIаьта шоалагIен кхоалагIен моттигаш яьхача Нохч-ГIалгIайчени Дагестанен командашта елар II-чен III-чен степена Дипломаш. Уккхаза белгалдаккха доагIа совкха Грозне чакхъьяккхача ну тайпарча чемпионате вай республика командо кхоалагIа моттиг мара ца яьккхалга. Иштта Б. Тунгаева, Р. Цагараева, В. Ахмедова дукхьашке хьожайир РСФСР спорта къаман доакъой мастер яха цIа.

Вай республика команда чемпионатега кийчъеш хиннар СССР спорта мастер М. С. Эсалуев вар.

М. МЕСТОЕВ,
республикански спорткомитета йоккхагIйола инструктор.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

1978 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗЛЕ

Газета язлу йувлаш ерригача отделенешка а промышленноста предприятешкача, транспорта, гIишлоиъеча организацешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждениешкарча, общественни организацешкарча кепайоазув доаржадеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 сом 12 капиги; ках бетта — 1 сом 56 капиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 ноябрь
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — IуйренаIа гимнастика. 9.30—АБВГДейка. 10.00 — «Шовна, дай-нохой». 10.30 — «Iуйренцара почта» яха музыкальни программа. 11.00 — «Дика товараш — дукхагIа». 11.30 — «Литературни дешар» В. С. Иванов. ДIадеш СССР халкъа артиста Б. Чиркова. 12.00 — Халкъий кхерий концерт. 12.30 — «Горада архитектурни сибат» Ереван. Тольятти. Тында. 12.55 — «Музыкальни абонемент «Прокофьева С. камерни ашараш». Передача дIахьу СССР халкъа артиста И. И. Петрова. 13.25 — «УнахцIено». Медицинан биологен, дахкъе СССР пачхьалкхен премей лауреатех йола Iилмаи-популярни программа. 14.10 — Фаьлт болча хьошалагIа. «Буратинона хиннар» телевизионни художествени фильма хьалхара сери. 15.15 — «Спортлото» тираж. 15.30 — «ВIаргагушдар — теша хала дар». 15.30 — «Новкъост, вай цхьана» телевизионни музыкальни фильма премьера. Вокальни цикла автор Ленински комсомола преме лауреат М. Таривердиев, стихаш М. Светлова. 16.55 — Мультипликационни фильмай программа. 17.25 — «Городаши нахи» яхача цикларчара «Одесса» яха телевизионни документальни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Дуненнекъарча хьалах йола «Правда» газета политически обозревателла Ю. А. Жукова беседа. 19.00 — «Илли-77». 19.40 — «Революце клелар» телевизионни дукхача серех дола художествени фильм. «ТIалатар» яха 2-гIа фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Кинопанорама. 23.00 — Художествени гимнастиках йола яхь. Москва — София.

II ПРОГРАММА

11.45 — «Де доагIар дьаь: телезрителей письмоех». 12.00 — Кинопурнал. 12.10 — «Йемарашха долча литература дезалец». Нохч-ГIалгIай литературе вай хахара кхелаем, Филологически Iилмай кандидата Ю. Айдаева беседа. 12.25 — «Шун письмой декарца». Концерт (нохчий меттала). 13.00 — «Сага лехах йола повесть» художествени фильм. 1 сери.

13 ноябрь
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — «Зарядка дIаоаттаI». 9.30 — «Гургал бетта сахьат». 10.00 — «КхоачашДу Советски Союза деккар». 11.30 — «КIаьнкаш, хьалхадовлаI». 12.00 — Музыкальни киоск. 12.30 — «Юрта бахараша лаьрхIа сахьат». 13.30— Илли оал СССР халкъа артиста Серкебаева. 14.00 — Хоккея йола СССР чемпионат. «Динамо» (М)— «Автомобилист» (Свердловск) Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Дворецера трансляци. 16.20 — Дуней хьалъхашта юкъера панорама. 16.50 — Советски композиторий иллей темах йола фантази. 17.00 — «Кинопитъберхой клуб». Передача дIахьу журналиста С. К. Игнатьева. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Тамашийна галаг». Мультипликационни фильм. 18.30 — «Безамца, лег тIара». Передача дIахьор РСФСР халкъа артистка Леонтьева. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 22.30 — Художествени гимнастиках йола яхь. Москва — София. «Крылья Советов» яхача спорта Дворецера передача. Пхестенайча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

13.30 — «Зорька» яха дешархошта лаьрхIа передача (гIалгIай меттала). 14.00 — Концерт. 14.45 — «Сага лехах йола повесть». Художествени фильма 2-гIа сери.

РАДИО

13 ноябрь

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашараш. 8.25 — «Шоана дукха деза муьшаш». 12.10 — «ЗIоаг» яха сатирически журнал. 15.15 — «ЦIа сийгаш». Пионерашта дешархоштей лаьрхIа передача (гIалгIай меттала). 15.45 — «ХIара балха дена — Дикала знак!». Резерваш — балха юкъе! В. И. Ленина цIерагIча межйдаьтта чакхдоахача заводера передача. 16.00 — Музыкальни программа. 16.30 — «Школьни глобус». 18.00 — «Ашараша вертагIая лолчарка» яха концерт.

Хоамаш

Тахан республике гIоллен Грознен морхаш а йолаш, цхьайолча хана догIа а делхаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 0—5. Грозне 1—3 градус йIоалаи йолаш хилен тарлу.

Кхоанен — ломмен цхьайолча моттигашка йоачаи а йолаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура буйсана —2 +3, дийнахьа +7 +12 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

Газет арадувла шинарен, ереи, шоаттен деношка

НАШ АДРЕС: 364061, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктоххамасекретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделан — 3-81-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бахама отдела — 3-42-28; шемой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректоре — 2-89-88.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина. 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-81-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

СФ05284. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7972.